

24382

Mag. St. Dr.

P

VITAE.

N.

24382

1345

954

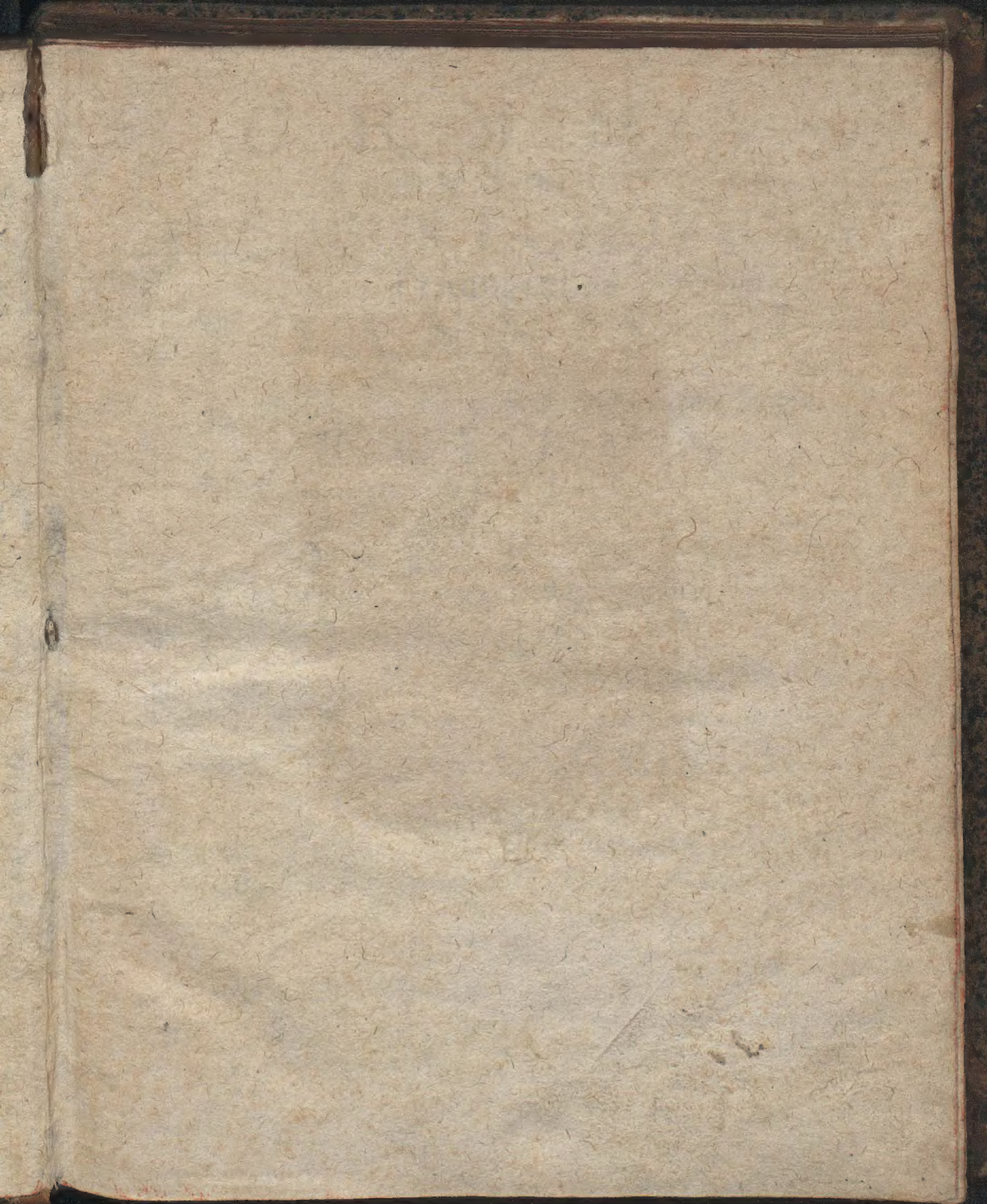
~~71 list. 3190.~~

41.

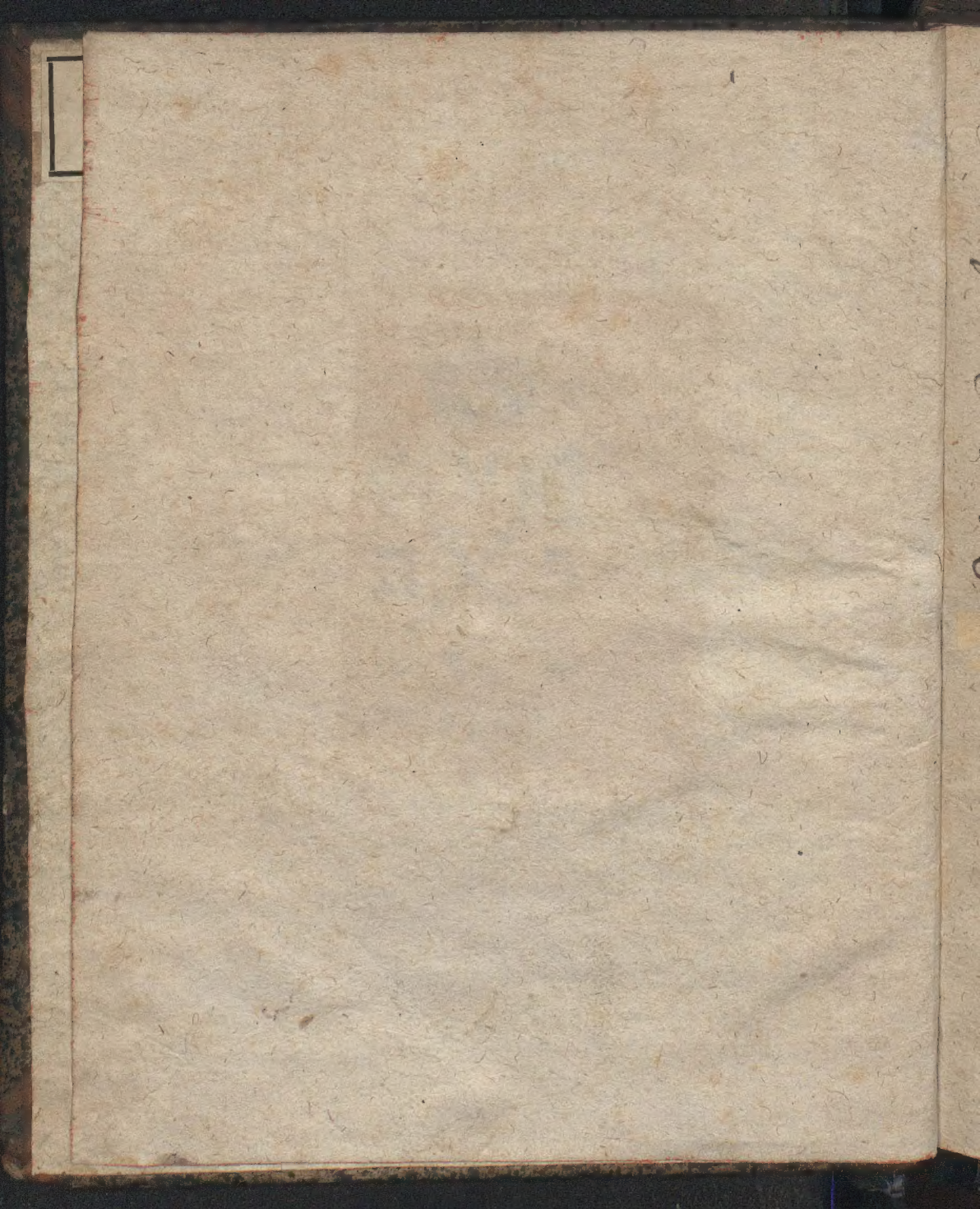
V.

3.

POSNANIAE, Typis Academicis.

243827

- - - - - mananti sanguine signat
 In Clypeo mandata Patris. *Silius lib: 7mo*
 Sidereò flagrans Clypeò & Coelestibùs armis. *Virgil*
 - - - - - Clypeiꝑ; cruenta
 Lux rubet, & Solem longè ferit amulus Orbis. *Statius.*
 Clypeus fortium cecidit!
 Clypeus Satil quasi non esset unctus oleò! *1. Reg: 1. v. 21.*

Non tam curioso ausu, quàm publico applausu nuper adorâdo in Serenissimo JANINA Vivâ Coronam JOANNEM III. Regem Poloniarû, nunc GEMMAM Sarmaticam Serenissimum JACOBUM LUDOVICUM Filium, inter obscuras noctium umbras lucentem publicæ luci prodere exhorrescerem, nisi hic præter privatum meum obsequium, cunctorum animos traheret in ponderosam æstimationem sui. Auro aurum, pretio pretium addidi: dum gemmam gratiosam Coronæ JOANNIS imposui. Fatalibus clariorab umbris lucem exposcit publicam, cui à sæculis diem accendit fortuna serenum. Ergonè Sol Regni Poloniarum Eccipsim patitur? ergonè obnubilata obscuris Cimmeriis Serenissima JACOBI LUDOVICI pompa? ergonè inter posthumos cineres non vivit Filius JOANNIS III. Regis Poloniarum? desit lucescere, sed non gloriæ; utpotè moriendi unum modum habens, vivendi mille figuras. Vivit

JACOBUS LUDOVICUS, post fata superstes,
& tanquam Lechici Parlamenti Pupilla, De-
licium Patriæ, unicus Amor Reipublicæ, vi-
vit in corde omnium. Sufficiat pro colofone
dixisse: Opera Serenissimi JACOBI LUDO-
VICI erant historia, Anni annales, Facta fa-
sti perennales, qui non vulgarem suadam, sed
Principem petunt Eloquentiam. Itaq; Hæ-
res Regalium facinorum, REX Heroicarum
Virtutum, GEMMA Coronæ Sarmaticæ JA-
COBUS LUDOVICUS, imperterritus Victor
fatalium, pompam funebralem absolvens pu-
blicè in Ecclesia Abbatiali, & insigni Collegia-
ta Zukkiewiensi, nunc motivo gratuitæ
obligationis fidei quondam Aulico ad latus
REGIS JOANNIS III. tredecem Annis assi-
stente, memorandæ posteritati Sæculorum cū
omni quā par est reverentia proponitur

J. C. R. C. T. S. R. M. S.
J. C. R. C. T. S. R. M. S.

SERENISSIMO ac INVICTISSIMO
PRINCIPI ac DOMINO

J A C O B O III.

Magnæ Britanniae, Franciæ, ac Hybernæ

R E G I

Defensori Fidei

DOMINO CLEMENTISSIMO,
GEORGIUS MOCKI

*Abbas Secularis Insignis Collegiæ Zutkiewiensis,
Canonicus Cathedralis Plocensis*

Humillimam Submissionem.

Clypeum Serenissimi JOANNIS
III. Magni ac Invictissimi Polo-
niarum Regis, Avi Tui desideratissi-
mi, Gentilitium Decus, Sarmaticæ
Coronæ Gemmam, ac Totius Chri-
stiani Orbis Splendorem; qui ultimo
Phæ.

Phæbo JACOBO LUDOVICO
Principe Regio, Socero Tuo Charissi-
mo, jam jam extincto in Polonia Po-
lo luceſcere deſiit, Sereniſſimis Tuis,
eâ quâ par eſt reverentiâ deferre li-
ceat manibus, REGUM INVI-
CTIſſIME. Maximi in Chriſtia-
nam Rempublicam meritorum pon-
deris Inſigne eſt; Inſigne Barbari
quondam Orientis Fulmen, Tyranno-
rum Domitor, Salvator Viennæ,
Chriſtiani Nominis Vindex, Polonæ
Gentis ac Libertatis Defenſor. In-
ſigne tam Auguſtum, quod totum Fa-
mâ replevit Orbem, nunc in anguſta
ſe

se clausit urna. Insigne tam præ-
grande Dignitatibus, tam præclarum
meritis, tam amplum Benefactis. In-
signe tam cognatum Imperatoribus,
tam conjunctum Regibus, tam fæ-
cundum Prolibus, etiam futuris ser-
vandum Sæculis. Omnibus hisce desti-
tutum Fulcris jã jã cecidit, cecidit ut
suo casu in Te staret, occubuit, ut suo
occasu in Te REX SERENIS,
SIME assurgeret. Et certè quæ-
nam alia Regii hujus Scuti, dum sta-
ret, meta fuit? quodnam Votum,
mibi ipsi conscio, dum Socer Tuus Se-
renissimus viveret, Illi fuit? nisi ut
in

in Te, Regiisq; Posteris Tuis perennaret. Non alio equidem fine, perfractis mille Orbis obstaculis, pretiosissimam Domus suæ Gemmam Angliæ Coronæ inseruit, ultimum Cordis sui Pignus **MARIAM CLEMENTINAM** *Filiam amantissimam ac Pientissimam in Sociam Vitæ Regiæ Majestati Tuæ concredidit, ut cum Illa omnia Domus suæ Decora in Te conferret. Tantæ ergo Domus Gloria Tua est, Tanti Virtus Clypei, jam Tibi militat: Tua sunt hæc omnia Maxime Regum, quæ magna de Regio* **SOBIESCIORUM**

Scuto

Scuto deprædicat Orbis, in Te u-
num, Regiamq; Prosapiam Tuam,
hæc omnia devoluta sunt; Tu hæc
omnia cum pientissima Regina Tua
hæreditâsti. Illa, Illa Sanctitatem
Domui **SOBIESCIANÆ** in-
quilinam, Angliæ Regno cum Fide
Orthodoxa conjunxit, Illa Sangui-
nis **SOBIESCIANI** Gloriam,
Decorum magnitudinem Regiæ Do-
mui Tuæ fecit hæreditariam, Illa,
Illa totam Lechiæ in **SOBIESCI-**
IS Felicitatem in hæreditarias Re-
gnorum Tuorum transtulit Coronas.
Illa, Illa Nominis **SOBIESCIA-**
b NI

NI solatia in Tua Regia ad invidiam Orbis propagavit, imò duplicavit Profapiâ; sola mærens hæc eadem Regiæ Domus Tuæ solatia non invidet Lechia. Ast Regum Potentissime leva gravatam lacrymis, juva sine Scuto suo luctantem cum luctu, divide solatia Domus Tuæ; divide cum Polonia chara Angelica Pignora, quæ non uni tantum Regno Anglicano, sed Toti suffecerint Orbi. En ultimus ex cognata Regiæ Majestati Tuæ Austriaca Domus Cæsar cecidit, respondet casui tanto Europa suo gemitu, suis lacrymis

mis, suo sanguine, suis damnis, suis
ruinis, quibuscum adhuc velut in d-
gone luctatur, verberant aures nostras
infelicia Regna, alia sanguinis nau-
fragio pereuntia, alia fluctuantia ad-
huc, quæ ad Principis Prosapia exiti-
um, in mutuum exitium, ultimas sit-
as conjurârunt vires. Sensit hæc ead-
em naufragia ad exitum Regiæ
SOBIESCIANÆ Domus, &
sentit eousq; Polonia, non una eandẽ
fregit calamitas, quousq; Clypeum sa-
lutis suæ Scutum **SOBIESCIA-**
NUM; sibi abesse noverat. Ast
magna ejus felicitas vivere in Te
b2 Rex

Rex Serenissime, & in Regia Prosa-
pia Tuâ Scutum **SOBIESCIA-
NUM**; ut verè de Regiis tam An-
glicana Tua, quàm Polono-Sobiesci-
ana Domibus in Serenissima Prole
Tua perennaturis, illud S. Paginae
dicere liceat: Hæreditas sancta Nepotes eorû.
Quidnam & Ipse **REGUM** Optime à
SERENISSIMO ac Potentissi-
mo Magnæ Britaniæ, Franciæ ac
Hybernæ **REGE JACOBO**
II. Genitore Tuo Desideratissimo,
propter publicam Orthodoxæ Fidei
Professionem, ac ejusdem in Regnis
suis hæreditariis Propagationem, ex
iisdem propulso, quàm Pietatem &

Reli.

Religionem hereditatis, ut verè in
Urbe Sanctitatis Roma, Regum
exemplum, pietatis speculum, Rex
Religiosus & Defensor Fidei dici
merearis. Hec Tibi moriens Idem
Serenissimus Genitor Tuus cum
ultima Paterna Benedictione hæ-
reditaria & testamentaria trans-
fudit Legatione: prout in Orati-
one Ejus funebri in Galliis habita
Reverendissimus Emmanuel de
Roquette Abbas Gildanus testa-
tur. Filium vive in Religi-
one hac propter quam ex terre-
no Regno meo exul, libens eidem

cades servum, per Bullam Pontifi-
ciam in Primum Abbatem Sæcula-
rem cum usu Pontificalium ac Vio-
lacei Coloris, aliisque singularibus
Prærogativis, & Privilegiis, tum
duodecem Prælatos & Canonicos in
Bonis Regiæ Sobiesciana Domus,
Præbendarios cum usu Robettæ,
Muzetti & Mantoletti nigri colo-
ris clementer promovisti, non alio
intuitu & fine, nisi ut Regia SO-
BIESCIANA Domus & memo-
ria meritorum ejus in Christianam
Rempublicam in hac Basilica, in
qua Regni Antecessores Serenissi-

musq; Socer, cum Regio Fratre
Constantino pie in Domino quiescunt,
sub hac particulari honoris distinctio-
ne in perpetuum vigeret, perenaretq;
Cum igitur Regio Sobiesciano Nomi-
ni per hæc aliq; innumera Beneficia
in me signanter devoluta, obstrictum
me esse sentiam; in Regiam Majesta-
tem Tuam Serenissimamq; ejus Pro-
sapiam, in quam cum Scuto Gentili-
tio tota SOBIESCIORUM Glo-
ria hæreditate transfusa est, hanc
quoque meam minimam transferre
ausim gratitudinem. Admitte RE-
GUM CLEMENTISSIME be-

nigno ac clementi vultu hoc lugubre grati animi mei erga Divæ memoriae Socerum REGIÆ Majestatis Tuæ, Dominumq; meum Clementissimum, ac ultimum Gratitude meæ Opus. Et quotquot hic devote ac sedulò congesta Regiæ SOBIESCIANÆ Dômus numerabis monumenta, tot æterna SERENISSIMÆ Posteritati Tuæ & Gloriæ in sæculis, perennaturæ adscribe munimenta. Ita precatur

REGIÆ MAJESTATIS TUÆ

Devotissimus ac humillimus Servus
Georgius Mocki,

10
APPROBATIO CENSORIS.

*Synopsis pompæ funebris Sere-
nissimi Regii Principis JACOBI
SOBIESKI, in Collegiata Zółkie-
viensi celebratæ, cui Titulus:
GEMMA Coronæ Sarmaticæ
JACOBUS LUDOVICUS
Primo-genitus JOANNIS III.
Invictissimi Poloniarum Regis FI-
LIUS &c. ut imprimeretur, fa-
cultatem dedi;*

*M. CASIMIRUS JARMUN-
DOWICZ, Utriusquè Juris Pro-
fessor, Ecclesiarum Collegiatarum
SS.*

*SS. OO. Cracoviæ Canonicus,
Ilcussiensis Decanus, Studii Acade-
miæ Posnaniensis Director, Libro-
rum per Diæcesim Posnaniensem
Synodalis Censor.*

*Datum in Collegio Lubransciano
Academiæ Posnaniensis, An-
nô Dom: 1746. Die 6. Apr:
m.pp.*

RELATIO POMPÆ FUNEBRALIS SERENISSIMI REGII POLONIARUM PRINCIPIS JACOBI LUDOVICI.

PRimò intrando per portam majorem in
Ecclesiam, cujus structura in Crucis
formam, in medio habens per altum ac
perlucidum Hemisphærium, pro tunc verò
obscuratum, solaq; luce cereorum & olei
A oli-

olivarum illuminatum, octo Columnis angularibus à planitie parietum recedentibus sustentatum, hæ verò Columnæ novâ arcuariâ ac cælatoriâ structurâ perrubri marmorei coloris à porta Templi ad majus Altare ex utraq; parte ita applanatæ, ut planum totamq; lucem repræsentantes oculis redderent prospectum. Inferiùs verò capellas arcuatas in parallelo habentes, quas striæ dividebant, in his capellis aræ novis Leonibus tempori pullato accommodis, erectæ, cereisq; lampadibus ex oleo olivarum perlucidæ, arcus verò capellatum ab extra ornati novæ inventionis lampadibus coloratis, de quibus ignis in medio inclusus, diversum in modum Iridis spirabat colorem, candelabra varia deaurata cum brachiis pro numerosis cereis portandis cælatoriæ elaborata, quædam striis applicata, quædam pensilia in medio arcûs capellarum pendentia, hinc inde vela ex serico raso coccinei coloris

loris, aureis obducta fimbriis à summitate
usquè deorsum in medio ligata habentia,
quædam super arcus cereis ornata suum su-
perbè ediderunt lumen.

Super has arcuatas capellas coronices in
longum extensæ elevatæ ac cælatoriè fra-
ctæ, cereisque ornatæ, secundam portabant
contignationem, habentem porticum cum
choro musicali applanatum, quem choro si-
milis marmoreus tegebat Peribolus, stria-
tim sculptus, & variis cinctus armaturis;
strias quasquè candelabra pergrandia deau-
rata, & in brachiis suis illuminata, in sum-
mitate de medio majorem celatum spargen-
tia ignem, exornabant. Parietes vero in
longum sericum rasum coccinei coloris in
summitate tæniolis aureis fracto labore ob-
ductum, & Stemmata ex una parte Domus
Regiæ Sobiescianæ rectâ lineâ procedentia,
ex parte altera cognata tegebant, quæ in-
tercalariter & in parallelo perastrata rubri-

marmorēi coloris cœcis lampadibûsq; perlucida in hunc modum dividebant.

Et quidem à majore Altari ex unâ parte.

I.

*Super Coronam Imperialem hanc
habens Inscriptionem:*

Cæsare Bavaricum, ac Cæsare Austriacum.

*Sub Stemmatibus verò hanc in
compendio Genealogiam.*

CAROLUS VII. Romanorum Imperator
semper Augustus, Maximiliani Emma-
nuelis Electoris, ac Theresiæ, Cunegun-
dis Electricis Baviaræ, Jacobi Ludovici Re-
gii Poloniarum Principis, Sororis Germanæ
Filius, cum Maria Amalia Josephi I. Ro-
manorum Imperatoris Filia, Maximiliani
& Josephi tum Theresiæ & Benedictæ Re-
giorum Principum Pater Gloriosissimus.

II.

II.

Superius.

Regium Sobiescianum, ac Regium
De Arquain.

JOannes III. Rex Poloniarum Invictissimus, Jacobi Sobieski ex Regio Sobieslai Sanguine oriundi, Primi Senatoris Regni Poloniae, Castellani Cracoviensis, & Theophilæ Joannis Danielowicz Palatini Generalis Russiæ Filiæ, magni Stanislai Zulkievii Neptis, Filius, cum Maria Casimira Poloniarum Regina nata Marchionissa De Arquain ex Regio Capetto Galliæ Regum Sanguine procedente, Magnorum Trium Regiorum Principum Jacobi Ludovici, Alexandri & Cōstantini, ac Theressiæ Principis Electricis Bavariae, Pater Maximus.

III.

Superius.

Regio Anglicum, ac Regio Sobiescianum.

Infe.

Inferius.

Jacobus III. Magnæ Britaniæ, Franciæ,
Scotiæ ac Hybernæ Rex Jacobi II. eo-
rundem Regnorum Hæreditarii Regis ac
ex iisdem pro suscepta Fide Romano-Catho-
lica propulsi, Filius, ac MARIA Clementina
Regina Conjux, Duorum Regionum Fili-
orum Caroli Odoardi Valliæ Principis, ac
Henrici Eboracensium Ducis, Mater Pien-
tissima, Regii Poloniarum Principis Jacobi
Filia tertio-genita.

IV.

Superius.

Ducale Bovillonicum, ac Regium
Sobiescianum.

Inferius.

Fridericus Mauritius Dux de Bovillon
Princeps Averniæ, ac Maria Carolina
Conjux, Caroli ac Ludovicæ Principum
Mater desideratissima, Regii Poloniarum
Principis Jacobi Filia secundo-genita.

Superius.

Ducale Radziwillianum, ac Ducale
Wisniowieccianum.

Inferius.

Michael V. Sacri Romani Imperii Prin-
ceps, Dux in Nieśwież & Ołyka, Ra-
dziwill, Castellanus Vilnensis ac Magni
Ducatus Lithvaniae Campi Dux. Caroli I.
Ejusdem Magni Ducatus Cancellarii Filius,
ac Michaelis I. Procancellarii & Campi
Ducis, tunc Catharinae Regis Poloniarum
Joannis III. Germanae Sororis, Nepos, cum
Francisca Conjuge, de Regio Wisniowiec-
ciorum Sanguine Janussii Castellani Cra-
coviensis, Primi Senatoris Regni Poloniae,
Filia unica; duorum magnae spei Filiorum
Principum, Janussii ac Caroli, nec non
Theophilae Carolinae ac Ludovicae trium
Filiarum Principum, Pater Praeclarissimus,
in Żółkiew Dominus & Haeres.

VI.

Superius.

Ducalē Zulkievianum ac Herburtianum.

Inferius.

STANISLAUS Zulkiewski Magnus Cancellarius ac Supremus Dux Regni Poloniae, Ecclesiae Insignis Collegiatae, arcis, mœniorum ac Civitatis Zulkieviensis Fundator Maximus, cum Regina Comitissa de Herburt Coniuge, Jacobina Scythia Inconfidit pro Fide & Religione, ac Sophia Filiae unice Pater Optimus, Regi Poloniarum Principis Jacobi Abavus exoptatissimus.

VII.

Superius.

Ducalē Danielovicianum, ac Zulkievianū.

Inferius.

JOANNES in Olesko Danielowicz Palatinus ac Generalis Terrarum Russiae cum Sophia Coniuge, unicā Magni Zulkievii
Filiā

Filiâ, Stanislaï à Tartaris in conflictu captâ,
ac post barbarè occisi, ac Theophilæ Pater,
Regii Poloniarû Principis Jacobi Proavus.

Ex altera parte à majori Altari. Stem-
mata cognata Regiæ Sobiescianæ Domui;
superiùs suas habentia inscriptiones, inferi-
ùs verò breves in compendio Genealogias.

Superius.

Cæsare Austriacum ac Electorale
Neoburgicum.

Inferius.

LEopoldus I. Romanorum Imperator
semper Augustus, Hispaniarum, Hun-
gariæ ac Bohemiæ Rex, Archi-Dux Au-
striæ cum Eleonora Principe Palatina Rhe-
ni Neoburgica, Conjugis Regii Poloniarum
Principis Jacobi Germana Sorore, duorum
Romanorum Imperatorum Josephi I. ac
Caroli VI. nec non Regiarum Principum
ac Archi-Ducum Elisabethæ, Magdalenæ

ac Annæ Joannis V. Portugalliz Régis Re-
ginæ Conjugis, Pater Gloriosissimus.

II.

Superius.

Regio Hispanicum, ac Electorale
Neoburgicum.

Inferius.

CAROLUS II. Hispaniarum ac Indiarum
Rex Catholicus, cum Marianna Principe
Palatina Rheni Neoburgica Philippi V. Re-
gis Catholici Pater, Regii Poloniarum
Principis Jacobi Cognatus.

III.

Superius.

Regio Portugallicum, ac Electorale
Neoburgicum.

Inferius.

PETRUS II. Rex Portugalliæ, cum Maria
Sophia Principe Palatina Rheni Neo-
burgica, Joannis V. Regis Portugalliæ,
Ferd-

Ferdinandi ac Mariæ Barbaræ Regionum
Principum Pater, Serenissimi Poloniarum
Principis Jacobi Cognatus.

IV.

Superius.

Regio Polono Saxonicum, ac Cæsare
Austriacum.

Inferius.

Augustus III. Rex Poloniarum, Elector,
ac Dux Saxoniae cum Maria Josepha
Josephi I. Romanorum Imperatoris, Filia,
ac Serenissimi Regii Poloniarum Principis
Jacobi, Nepte, Fridericum Augustum, Xa-
verium, Carolum, Albertum, Clementem,
quinque Regios Filios, ac Mariam Amali-
am Caroli Neapolitis ac Siciliarum Regis
Conjugem, Mariam Annam, Mariam Jose-
pham, Mariam Christinam, Mariam Eli-
sabetham, Mariam Cunegundem, sex Prin-
cipes Filias Orbi progenuit.

V.

Superius.

Electoralis Neoburgicum, ac Hassiæ
Darmstadiense.

Inferius.

Philippus Vilhelmus Elector Palatinus
Rheni Dux Neoburgicus, cum Elisabetha
Amalia Principe Filia Landgraviorum
Hassiæ Darmstadiensium quinque Filiarum
Reginarum, ac octo Filiorum Principum
Electorum ac Ducum Pater Gloriosissimus,
Serenissimi Regii Poloniarum Principis
Jacobi Socer desideratissimus.

VI.

Superius.

Regio Lotharingicum, ac Cæsare Austriacum.

Inferius:

Franciscus Lotharingiæ Princeps Regius
ac Magnus Dux Hertruriæ cum Theresia
Bohemiæ ac Hungariæ Regina Caroli

VI.

VI. Románorum Imperatoris Filia, ac Regii Poloniarum Principis Jacobi Nepte, Carolum Archi-Ducem Austriæ ac duas Arch-Duces Filias Mundo edidit.

VII.

Superius.

Ducale Parmesanum, ac Electorale Neoburgicum.

Inferius.

ODOARDUS II. de Farnese Dux Parmæ & Placentiæ, ac Regii Poloniarum Principis Jacobi Cognatus, cum Dorothea Sophia Principe Palatina Rheni Neoburgica Elisabetham Philippi V. Regis Hispaniarum ac Indiarum Catholici, Conjugem Reginam procreavit.

In eadem etiam linea & in eodem tractu & parî modò chorum & organa ornârunt Stemmata Regiæ Sobiescianæ Domui in Regno Poloniæ ac Magno Ducatu Lithva-

niæ

niæ cognata, præsertim Ducum Radziuilli-
orum, Sangusciorum, Jabłonowsciorum,
Lubomirsciorum & Koniecpolsciorum, ac
super hæc omnia seorsivè Stemmata, vide-
batur una in alto Corona Regia inverso ca-
dens cum lugubri hac ex Threnis Jeremiæ
expressione.

*Versus est in luctum Chorus Noster,
& Organa nostra in vocem flentium.
Cecidit Corona Capitis nostri.*
Thren: 5. Vers: 16.

Super hæc omnia Stemmata tertiam con-
tignationem Ars Coronaria prægrandis
& lata parietes totius præcingens Eccle-
siæ noviter extructa, commodamque ex-
hibens deambulationem pro illuminandis
& extinguendis cereis ac lampadibus ar-
cuatim & affabre ibidem per gyrum
accommodatis, præsentabat, super has co-
ronices in arcubus tholi, quos striæ illu-
mina-

minatæ distinguebant, in quovis separatim historia bellicarum actionum Regiæ Sobiescianæ Domus, præsertim & harum, quibus & Ipse Serenissimus Regius Poloniarum Princeps Jacobus præerat, celeberrimè se reddidit, legebatur.

Et quidem in parvo choro à parte una bellicæ actiones Serenissimi Regis Joannis III. adhuc Supremi Regni Poloniæ Ducis, in primo arcu majori ex parte majoris Altaris, Janina, id est Scutum seu Stemma Regium super globum terrestrem erectum, supra se in globo Cœlesti simile ex stellis habens Scutum cum inscriptione Astrologorum: *Scutum Sobiescii*. Sub scuto verò terrestri Epigraphæ legebatur:

In expugnabile Scutum
Terris Astrisque triumphans.

*In secundo arcu idem Scutum
erectum Ducali coronatum Mitrà,*

ac

*ac variis circumdatum armaturis
ac Trophæorum signis hanc superiùs
præsentabat descriptionem.*

IN expugnatis direptisque Turcârû ad
Chocimum Castris, ibiq; plusquam octua-
ginta millibûs Barbarorum deletis, altero
ab obitu Michâélis I, Poloniarum Regis
die, virtute & Imperiô Joannis Sobieski
Supremi tunc Electoris Poloniarum
Ducis, post bellum præstantis Joannis III.
Annô Victoris DEI MDCLXXIII. Novem-
bris XI. ipso Divi Martini Militum &
Heroum Patroni Die.

*Inferius verò id ipsum versu expres-
sum.*

*Infraclus Chypcus gladios & tela retorquens
Civibus alta quies, hostibus Umbo gravis.
Millia dum una dies ad Choecimum octuaginta
Et Duce, deleri plura, Joanne videret.
Jam d'dicisti tunc Oromanne: videre Joanni
Vicisse est, si hac Dux? quantane Rex faciet?*

*In tertio arcu Idem Scutum varias
sub se devictas habens Scytharum
nationes, hanc verò superius de-
scriptionem:*

Turcarum, Calmucorum, Tartarorum,
Cosacorum ac Valachorum sæpius Debel-
lator ac Victor Joannes adhuc Supremus
Exercituum Regni Poloniæ Dux.

Inferius hoc habens Distichon:

*Quid juvat Heroum prægrandia scribere gesta?
Quod spectare voles: omne Janina dabit.*

EX diametro verò Heroicæ ac Bellicæ acti-
ones Stanislai Zuckievii Magni Cancel-
larii ac Supremi Exercituum Regni Polo-
niæ Ducis, Serenissimi Poloniarum Regis
Joannis III. Proavi, ac primi Fundatoris
Basilicæ hujus Insignis Collegiæ Zucke-
viensis ac maniorum, legebantur.

*Et quidem in primo arcu Solea seu
Stemma Zulkievianum, Vaticini-
um suum hoc Disticho exprimebat.*

*Exoriare aliquis Nostris ex Ossibus ultor
Dux Solea exoptat, Rexq. Janina dabit.*

*In secundo arcu hæc eadem Solea
Zulkieviana variis armaturis Tro-
phæorumquè signis circumdata, su-
perius hanc habens descriptionem:*

IN profligato ad Klussum numerosissimo
Moschorum & exotico confœderatorum
exercitu sub auspiciis Sigismundi III. Po-
lonorum & Svecorum Regis, Ductu ve-
rò & Regimine Stanislai Zulkiewski tunc
Palatini Kiiovienfis & Exercituum Polo-
niæ Campi Ducis, devictis ibidem tribus
Fratribus Supremis Moschoviæ Ducibus
& secum in Poloniam abductis, Regiquè
Var-

Varſaviæ præſentatis, ac poſt ibidem demor-
tuis, totum Ruſſiæ Imperium Regi & Rei-
publicæ Polonæ fecit tributarium ac Hære-
ditarium Annô M.DC.X. Die IV. Julii.

Idem verſu inferius expreſſum.

*Tu Pater Heroum Zutkievi Viſtima legum
Monſtraſti Patriis prælia quanta dare
Expedi, ac quæquæ pro legibus ardua ferro,
Vincere ſive mori, Cordis utrumquæ Tui.
Inquæ tribus Ducibus captis Moſchum ſuperâſti
Urbs, arx, Sancta etiam hæc, plura trophæa canunt.*

*In tertio arcueadem Solea Zutkie-
viana glorioſis laureis ac trophæo-
rum ſignis ſtipata, hanc historicam
præſentabat deſcriptionem.*

FORTUNÂ æmulâ, aut invidâ pōtiùs, poſt
tot partas de Barbaris victorias Stanislaus
Zutkievius Magnus Regni Poloniæ Can-
cellarius ac Supremus Exercituum Dux à

Valachis perfidis ac profugis in conflictu
elusus ac deceptus, plurimisque Polonorum
suorum hinc intimoratis destitutus, velut
alter Machabæus cum sex millibus suorum
contra plus centena ad Cecoram decer-
tans, dextrum Cornu fractum incaute se-
cutus, hinc à reliquis inimicorum à tergo
involutus, gloriosam mortem in gloriæ præ-
posuit fugæ. Annō M.DC.XXII. die VI.
Octobris.

Inferius verò id super hæc habens
Distichon:

*Hæc qui das Famæ vestigia Magne Virorum,
Vis paucisque mori, quàm fugere & regere.*

IN majori verò choro in quatuor perma-
gnis arcubus, etiam in parte tholum oc-
cupantibus & carbaso tectis, in quibus acti-
ones bellicæ Serenissimi ac Invictissimi Po-
loniarum Regis Joannis III. Ducente etiam
in iisdem partem exercitus Regio Filio &
Prin-

Principe Jacobo, sub symbolis Janinae seu
Scuti Regii Sobiesciani, alludentis ad id,
Coeli Empyreici, quod Astrologi etiam exteri
in globis suis Empyreis scribunt & vocant
Scutum Sobiescii, expressæ.

Et quidem in primo arcu partis unius,
Janina seu Scutum Sobiescianum, recta
stans Regio Coronatum Diademate, stipa-
tum, à lateribus variis armaturis & armis
ac trophæorum signis.

*Super se hanc historicam habens
Descriptionem:*

Pugna seu actio bellica data Turcis ad
Viennam Austriæ, quò in auxilium ab
Imperatore Romanorum Leopoldo. I. invi-
tatus Joannes. III. Poloniarum Rex ire re-
nuit, donec oppignoratam Romanorum
Imperatoribus Sarmatici Regni in eligen-
do Rege alio, (nisi quem Imperator vellet,)
libertatem, quam Prædecessor Illius Joan-
nes

nēs Casimirus Rex pro subsidiis contra Carolum XI. Sveciæ Regem, Regnum Poloniae vastantem, coactè invadiaverat per cyrographum, unà cum eodem vindicaret. Liberatâ dein Viennâ ac Hostibûs cæsis & fugatis, quos Regius Princeps Jacobus non minus Martiali, quàm juvenili fervore usquè ad vesperam insecutus Victor Urbem ingrediens, Salvator salutatus Annò M.DC.LXXXIII.

Inferius verò idem versu expressum.

Te Salvatorem Germania, Teq; Vienna,

Te dicit vastum Caesaris Imperium.

Christiadum totus Clypeò hòc servatus & Orbis.

Stant Patriæ leges, statq; Polona salus,

Vincere libertas quoquè provenit hoc redivivat

Cumquè vices nequeas, solve pias lacrymas.

IN eadem linea in inferiori arcu Janina
ieu Scutum Sobiescianum Regio Diademate coronatum de terra elevatum versùs
Cœlum Empyreum sibi apertum, varia infra

fra se trophæorum insignia relinquens, cum
hac historica superiùs descriptione.

Pugna seu actio Bellica data Turcis Scy-
thisquè reliquis foederatis ad Strygonium
in Hungariæ Regno, Urbe eadem capta,
Hostibûs cæsis, prostratis, captis, reliquisq;
ex toto Regno propulsis strenuè ibidem
agente Regio Principe Jacobo totum Im-
perium hinc ab Hoste Othomano securum
reddidit, Annò M.DC.LXXXIII.

Inferiùs idem versu expressum:

Arma cruentatis latè fulgentia campis

Luna Othomanna & Tu, luce repressa Janina,

Barbara Gens omnis quos hæc Strygonia cludes

Federe conjunctos enumerat socios,

Hactenus an licuit vobis extollere fastum

Christiadum in Terras, usquè Janina fuit.

EX diametro in majori choro & arcu su-
periori Janina seu Scutum Regium jam
in Cælum Empyrzum elevatum, & nubi-
bûs dimidiò tectum hanc sub se historicam
habens descriptionem.

Pu-

Pugna seu actio Bellica data Turcis, Tar-
tarisque ad Parkanum à Rege Joanne III.
eâque liberatâ ac hostibûs profligatis & pro-
fugis insequente etiam eodẽ Regio Prin-
cipe Jacobo Annô M.DC.LXXXIII.

Inferius verò idem versu expressum:

O Regale Decus, magni spes tota Gradivi

Gentis del' cium ac unicus Orbis amor,

Deseris en Terram Clipeus populq; Salutem!

Prostratum toties Gens Othomana Caput

Extollet! jam jam & nostras remeabit inoras,

Umbo Janinus abt, quis modo tutus erit?

In inferiori arcu Janina seu Scutum Sobie-
scianum ex stellis in Coelo Empyreo rectâ
stans, habensque supra se coronam stella-
tam, indicans & in Cælis Scuto Sobiescio
(in terris cum ultimo Sobiescierû Nepote
Regio Principe Jacobo extincto) fixo non
desse Coronam, toties eidem in terris ne-
gatam.

Inferius in terris varias armaturas, arma,
& Trophæorum Insignia relinquens cum
histo

historica expressione actionis Bellicæ ad
Trembowlam Joannis III. Poloniarum Re-
gis ejusquæ in Persona ultimæ, celebrem se
ibidem reddente Regio Principe Jacobo,
Annô M.DC.LXXXVII.

Idemquæ versu expressum:

*Jamquæ suo Cœli gaudent umbone tueri
Terquæ Throno ac Patrio sponte Janina Pola
Exclususquæ solo, solus gaudebit Olympus
In tenebris plora, carmina mæsta cane
Tu Gens Heroum, en post tot tantasquæ triumphos
Jam Tibi perpetuum datquæ Janina vale*

IN medio Ecclesiæ sub ipso Hemisphærio
Castrum Doloris se usquæ ad coronices
tholi altitudine extendens nova inventione
& arte cælatoria in figura fracto-rotunda,
positum, in fundamento trium ulnarum
erecto, octo columnæ super stylobatis suis,
totum reliquum coronarium opus cum
tholo suo sustentabant. Architectura ejus
Dorica composita; intra quasquæ duas co-
lumnas Genius Virtutis, quorum quatuor

affabrè sculpti, speciales quatuor, quibus
dum viveret, eminebat Regius Princeps
Jacobus, virtutes repræsentabant.

Primus Genius Eleemosynæ, hanc Sacræ
Paginæ in stylopata suo habens Epigraphē:
*Eleemosynas illius enarrabit omnis
Ecclesia Sanctorum. Eccl:31.v.11.*

Secundus Genius misericordiæ illam Sa-
cræ Paginæ habens Epigraphen:

*Ab infantia crevit mecum misera-
tio, & de utero Matris meæ e-
gressa est mecum. Job. 31.v.18.*

Tertius compassionis, illud S. Paginæ in
stylopata suo legendum dedit:

*Flebam quondam super eo qui affli-
ctus erat, & compatiebatur anima
mea pauperi. Job. 20.v.25.*

Quartus Patientiæ illud:

*Si bona suscepimus de manu Domini,
mala cur non suscipiamus? Iob. v. 20.*

Super has columnas octo, ars coronaria
peribolum striatim fractum, varils arma-
turis ornatum sustentabat, supra duas strias
à facie ingressus Templi, duo Genii amoris
affabrè cælati, quorum unus amorem Dei,
cum hac S. Paginæ in stylobata suo epi-
graphie:

*De omni corde suo laudavit Domi-
num, & dilexit eum, qui fecit
illum. Eccl: 47. v. 10.*

Alter amorem proximi repræsentabat cum
hac epigraphæ:

*Oculus fui cæco, pes claudò, Pater
eram Pauperum. Job. 29. v. 15.*

Reliquas verò in gyrum strias candela-
bra deaurata in brachiis suis & in sum

mitate cereis illuminata ornabant, medium autem Castri Doloris proportionatè altus & rotundus texit tholus, summitas ejus affabrè sculptam exhibebat Famam, stantem supra stylobatam, in dextra habentem tubam cum pensili à medio charta, quæ hanc lugubrem Famæ per Orbem vocem legendam dedit.

*Num ignoratis vos, quòd Princeps
& Maximus (quia Primogeni-
tus & ultimus) cecidit hodie.*

2. Reg: 3. v. 30.

In manu verò sinistra scutum aliaquè insignia confracta tenens, & innixa super mortis figuram cū hac S. Paginæ epigraphe:

*Ibi confregit potentias arcuum, scu-
tum & gladium. Psal. 75. v. 4.*

AD intra verò hujus feralis Domicilii supra quinque gradus stratos sericò tonsò

et c.

coccinei coloris aureis obducto fimbriis &
filis aureis liberè defluentibus terminatò,
eminebat peribolus ovaliter arcuatus, ac ex
omni parte diaphanus, qui equidem serico
tonso coccinei coloris aureis longioribus
obducto fimbriis, filisq; longioribus aureis
liberè defluentibus terminatò stratus, suc-
collantibus quatuor magnis Aquilis argen-
teis naturalis effigiei; Regium cum corpo-
re Principis Serenissimi portabat sarcopha-
gum, vestitum serico eodem, in extremi-
tatibus aureis obductum fimbriis, claviculis
argenteis grandioribus affixus, à capite &
pedibus totum argenteis tectum laminis; in
quibus dies nativitatis & mortis Regii Prin-
cipis expressus, à latere verò utroq; super
elevato textili serico stragulo auto variato,
hinc aurea Corona Regia aliaq; insignia
Domus, inde aurei velleris Equestris Ordo
splendidè apparebant.

Ad

Ad caput sarcophagi paulò inferius ex parte dextra Polonia in situ lugubri affabre sculpta sedens, in una manu Regni Poloniæ Stemma, in altera tabulam cælatam cum hac tenens expressione:

Polonia mærens ultimum suo Principi Magni Regis sui Joannis III. Libertatis, ac Legum Vindicis Maximi, Filio, Sobiesciani Nominis ultimo, vale dicit.

Ex parte sinistra Lithvania in manu una Stemma Magni Ducatus sui, in altera tabulam cælatam cum hac lugubri tenens expressione:

Lithuania gemens, gratas ultimo magni sui Ducis Joannis III. Patriæ ac Christiadum Defensoris Invictissimi, Filio, persolvit lacrymas.

In

In gyrum verò sarcophagi supra omnes gradus in permagnis argenteis in copia candelabris cerei varii ad duodecem librarum accensi defluebant.

Sarcophagum Regium conopeum sericum aureis obductum fimbriis majoribus, & filis longioribus tegebat, de quo ex omni quatuor partium similia vela fimbriis aureis & filis terminata & in medio ligata ex arcubus mausolei hinc inde exhibant. Super arcum verò, qui frontē mausolei huius præsentabat, in tabula cælata coronicibus affixa hæc legebatur inscriptio:

*Clypeus Fortium cecidit, Clypeus
Saul, quasi non esset unctus Oleo.
2. Reg: 1. V. 21.*

Basis verò supra tabulam grandiore cælata superiùs in stragulo serico Scutum Aureum, Domus Sobielcianæ insignē cum Corona Aurea Regia præsentans, hoc legendum exhibebat Epitaphium: Cly-

Clypeus Fortium,
JACOBUS LUDOVICUS
Regius Regni Poloniarum & Magni
Ducatus Lithuaniae
Princeps

JOANNIS III.
Regis Poloniarum Invictissimi,
Barbarorum Domitoris intrepidissimi,
Christjadum Defensoris Fortissimi,
Patriæ ac Legum Vindicis Gloriosissimi,

FILIUS,
Paternarum Expeditionum Bellicarum
Ad Viennam, Strigoniam, Parkanum,
Trembowlam & Chocimum
Imperterritus Comes,
Ultimus Regii Sobiesciani Nominis Hæres
ac tot tantisque vicissitudinibus
Infractus Heros
Unico Libitinæ tactu confractus
cecidit:

Cui

S Cui Gallia vitam, Polonia mortem,
Primus Fratrum Parisiis natus
Annò M.DC.LXVII. Die II. Novembris.
Ultimus feralem Zolkiévix clausit Diem
Annò M.DC.XXXVII. die XIX. Decembris.
Et cui ter Patria solum noluit Paternum
nunc semel precare æternum.

Basis versùs majus Altare exhibebat di-
em nativitatis & mortis Principis Regii
cum hoc textu Sacræ Paginæ.

*Dies Annorum Nostrorum, in ipsis
septuaginta Anni. Psal. 89. v. 10.*

Latus dextrum exprimebat decessum
Ejus, sicut in plenitudine annorum, ita &
meritorum.

*Ingredieris in abundantia Sepul-
chrum, sicut infertur Acervus Tri-
tici, Job. 5. v. 26.*

Latus sinistrum de Principe hoc R. gio
quempiam finis sui admonebat. E Et

*Et vos sicut homines moriemini
& sicut unus de Principibus cadetis
Psal. 81. v. 7.*

A Castro Doloris recedēdo, in medio octo
columnarum hemisphærium sustinenti-
nentium, quatuor Obelisci seu Colossi altitu-
dine coronices Tholi tangentes, Domum
Regiam Sobiescianam in Rege Poloniarum
JOANNE III. & tribus Regiis Ejus Prin-
cipibus Filiis, JACOBO, ALEXANDRO,
& CONSTANTINO extinctis, cujusquē
cum Icone sua in medio Personam præsen-
tabant. Epistylum verò Coronam Aure-
am Regiam aliāq; insignia Domūs in stra-
gulo serico aureis obducto fimbriis exhibe-
bat. Obelisci ab imo ad sumum variis
trophæorum signis, frondibūs laurorum &
olivarum, cereis, lampadibūsq; ornati, ocu-
lis intuentiū mirandē & superbē se præsen-
tabant cum his in stylobatis suis Epitaphiis.

Epita-

*Epitaphium Serenissimi Regis Po-
loniarum JOANNIS III. à facie
ingressus Templi in primo Colosso.*

EXprimit hæc Pyramis Magni Trophæa JOANNIS,
Magnum Cui Nomen Turca, Vienna dedit.

Hic natus Civis, Belli Dux, Scipio Regni,
Scytharum Fulmen, Lechia sceptrum tenens.

Ad Chocimum Turcam prostravit & usque Meotim
Post, Salvatorem pressa Vienna novit.

Terror Pannonicus meruit Virtute vocari,
Cum Strigonas docuit, mox superasse acies

Et Parcana dolet clades rubuisse Danubi
Sanguine Othomanno per sua stagna Granti

Quid resonans poterit plus spargere Fama per Orbem?
Quando Urbs salva stetit, Cæsar & Imperium.

Aut referet Tantum Heroem quis carmine Vates?
Ipsaque cum virtus altius ire nequit

Ergo Viatores monumentis sculpta videte:

Exiit an Major Rego JOANNE Ducum.

*Epitaphium Regis JOANNIS III.
in Fronspicio versus Castrum
Doloris.*

Convolet Orbis,
Accurrat Civis,
Legat hospes,
Lugeant omnes!
Immortale JOANNIS corruisse Nomen,
Nomen!

Quod solo auditu terrebat & vincebat hostes.

Corruit
Clypeus Fortium,
Clypeus Saul cecidit,
Quasi non esset unctus oleo.
Clypeus Ille,
Patriæ Præsidium, libertatis Propugnaculū,
Legum Vindex
Ac totius Christianæ Reipublicæ Salus.
Nullo unquam labore,
Nullâ Fortunâ,
Nulla calamitate,
Nullo Armorum Orientalium pondere
Pressus aut labefactus
Jam cecidit.

Pater.

Pater Patriæ

Magnus Ille JOANNES III. Poloniarū Rex

Non sibi sed bono publico natus,

Qui suavi ac languido suo Regimine

Ita se omnibus exhibebat Dominū & Regē;

Ut Pater simul ex affectu nosceretur.

Vivere desit

Ille, Ille Pater Patriæ,

Qui suarum oblitus

Semper Populorum studuit necessitati,

Regales, Solium comitantes, exosus Delicias

Subditis illas procurare non cessabat.

Unde

Volupe est Coætaneis

illarum meminisse felicitatum

Quibus sub Auspicatissimo JOANNIS

affluebant Regimine.

Nullā quidē Patria ab hostibus habuit pacē,

Sed an Bellum gereretur nesciebat.

Nullum vidit aut novit Hostem

illo in limitibus excubante & Bella gerente.

Vita

Vitâ ille Suâ
Inter continuas mortes
Cunctos vivere faciebat,
Suis sudoribus
Otium singulis comparabat,
Suâ vigilantia
Securitatem populo;
Tolerantia molestiarum
Liberos subditis producebat dies,
Suis Casibus flere,
Sua salute in morte projecta
Omnes vivere fecit.
Illū unū semper omniū exceperūt pericula,
ille, ille meta vulnerum,
Quæ in Patriam plenis Traciæ
Effundebantur pharetris,
Idem Trajanus, Idem Dux
Idem Imperator, Idem Miles;
Cum Corona & Paludamento Regali
Bonæ Publicæ induit Rationem,
Hinc

An.

Ante liberatā à pressura Othomānorū Viēnā
Non prius in succursum pergere voluit,
donec per Regē JOANNEM CASIMIRUM
à Svecis cum Toto Regno pressum
in Aula Imperatoria oppignoratam
in Novo eligendo Poloniae Rege
Libertatem vindicaret.
ille, ille JOANNES

Cujus Fama totū Victoriis impleverat Orbē,
In augē tamen felicitatum constitutus
Gloriā & triumphis parcissimē usus,
Deo uni eisdem attribuens.

Trophæum simulacra
Chocimensia, Viennensia, Parcanēsia, aliāq;
Non in aula sua Regia,
Sed in hac Domo Domini
Zulkieviæ appendens
Nec ibidem illud superbum:
Veni, Vidi, Vici,
Sed illud Sacrae Paginæ

Dextra Domini fecit Virtutem.

Appo-

Appōnere voluit Symbolum.
Ille inquam JOANNES
In Quem unum
Dotes omnium antehac Regnantium
Munifica congeffit Dexterā
Varſaviæ Annō M.DC.XC.VI. XVII. Junii.
Die Sanctiſſimæ Triadi Sacra
Feralem proh dolor! clauſit diem.
Debuerat ſanè hic Princeps nunquā mori,
Cujus Vita
Quantum Sarmatiæ Regno attulit Gloriæ,
Mors tantum Felicitatis detraxit,
Stante Ejus vita
Stetit inconcuſſa Regni Noſtri Fortitudo,
& integritas.
Tunc primū in viſceribus Patriæ
Hoſtes ſenſiſſe cæpimus,
Cum JOANNES eſſe deſiit,
Omnia poſt Illum Calamitatum
Super nos irruerunt agmina.
Relictum in Sepulchralibus hujus Baſilicæ
Marmo-

Marmoribus, impletum est Vaticinium:

*Væ Genti insurgenti contra
Genus meum!*

Altissimus enim vindicabit in eis;

Ne verò majorem ingratitude sentiamus
Vindictam,

Vivit adhuc in Regiis Posteris suis,

Vivit in Nepotibus JOANNES,

Ut & in Cordibus Nostris perennet;

Gratam ibidem ac æternam Benefactis Ejus
Inscribamus memoriam.

Secundus Colossus

*à facie ingressus Templi hoc Sere-
nissimi Regii Poloniarum Principis
JACOBI in Stylopata suo legen-
dum exhibebat Epitaphium:*

Noluit Hic Magnus Regno præesse Polono
Nomine, sed voluit miser inesse Polo

F

Ma-

*Maximus hinc factus felix cui Optio facta est.
Maxima pro magnis Sceptra tenere Jovis.
Omnibus Hic spretis securus jam modò dicit
Cum Superos adiis Terra valeto mihi.)*

*A Frontispicio verò versùs Castrum
Doloris Epitaphium Illud:*

Sta Viator
Lege & Luge!
Magnum JOANNIS Nomen
In ultimo hodie consepeliendum Nepote
Principe JACOBO LUDOVICO
Cum quo infelices mors fuit vices.
Cecidit suppedaneus Terræ
Nomine ex suo Supplantator
Prima & ultima Regiæ Domus Planta
JOANNIS III. Regis
ac MARIE CASIMIRÆ
Poloniarum Reginæ,
Regibus Digna,
Soboles Gloriosa,
Charissima Progenies,

In

In Juventutis adhuc Flore
Variarum Bellicarum Expeditionum
Contra Scythas & Barbaros
Individuus Patri Comes,
CAROLI VII.
Regnantis Romanorum Imperatoris
ac Baviaræ Electoris
PATRUUS,
JACOBI III.
Magnæ Britaniæ,
Franciæ ac Hybernæ Regis
SOCER,
PHILIPPI V. Hispaniarum
Ac JOANNIS V. Portugalliæ Regum
Propinquus,
LEOPOLDI ac JOSEPHI & CAROLI VI
Romanorum Imperatorum
Archi-Ducum Austriæ
Pluriumquè Europæ Coronatorum
Tum Electorum Principum ac Ducum
Cognatus,

Sensit in Domo sua
Unctorum Domini Odorem Agri pleni,
Cui benedixit Dominus.
Thori Sociam adjunxit sibi
Hedvigem Elisabetham
è Domo Palatina Rheni Electorali
Neoburgica
Cæsarum, Regum, ac Imperii Electorum
Amitam.

Postquam implèsset dies
Annorum Nostrorum Septuaginta
rimâ Novembris inter animarum Natus
Lamenta

Non sine lacrymis majoriq; ploratu,
Præsentibûs

Serenissimâ Filia Carolinâ & Nepte
Duobûs Primis Regni Poloniæ Proceribûs
Magnô Cancellariô ac Supremo
Exercituum Duce

Aliisq; pluribûs Magnatibûs
Totiusq; Aulæ suæ Domesticis

XIX. Decembris ultimum clausit Diem.

Tu Precare Viator
Ut sedeat cum Principibus
& Solium Gloriæ teneat.

COLOSSUS III.

Hoc Serenissimi Principis
ALEXANDRI, JOANNIS III.
Regis Filii Secundo-geniti in Frontispicio
Stylobatæ sui repræsentabat Epitaphium:
Serenissimas Umbras habes Viator.

ALEXANDRUM
Nomine & Re Magnum
JOANNIS III.

Magni Poloniarum Regis Filium,
Vivam Patris Imaginem.

Hic
Linguarum Scientiâ, Historiarû Monimētis
& singulari à teneris eruditione
Excultus.

Alloquiô Gravis,

Omnia

Omnibus tamen affabilis,
Cuncta sciendi percupidus,
Politiâ atq; Regnorum peritiâ
In Juvenili ad stuporem ætate
Imbutus,

Ad Fortia agenda Animosus & Præcox,
Contra Scythas in Valachia ad Niemec
Primo Adolescentiæ Flore
Legionum Paternarum Ductor
Ac Victor.

Ad Regni Poloniarum Fasces
Pro paciscenda undiq; concussa
protunc Republica
Multis precibus quæsitus
Majoribus Natu Fratribus
Præripere Palmam
Modestè renuit.

Imperatoribus ac Regibus
Ipsiq; Summo Pontifici
C L E M E N T I X I
Cujus Oraculô ad Magna Natus

Acces.

Acceptissimus.

Tandem

In ipso maximæ Expectationis & spei Flore

Ad Singularem Omnium,

Summum Regiæ Domus mæorem

Ipsiúsq; Summi Pontificis compassionem

Romæ XIX. Novembris Annò MDCCXIV.

Piè in Domino obiit.

Tua adhuc hìc deest compassio;

Eam cum lacrymis affunde Viator,

Ut Serenitas Hæc

Æternitati vivat Serenior.

COLOSSUS IV.

Serenissimi Poloniarum Principis

CONSTANTINI, JOANNIS

III. Regis Filii Tertio-geniti hoc

in Stylobata Suo legendum dedit

Epitaphium:

Chri-

Christiane Hospes
Siste gressum
Mentem non oculos in me converte;
Vis nosse me,
Quære ex Te,
Miraberis Magnum
CONSTANTINUM
Ex Magno Poloniarum Rege,
Quô Nemo Surrexit Major
JOANNE III.
Natum,
Imperatoribus, Regibus ac Principibus
Cognatum,
Ex Senatorio, & Comitum Wesselliorum
Sanguine
Præclarissimæ Genere, Prudentiâ,
Dexteritate, & Virtute, Conjugi
MARIAE JOSEPHÆ
Copulatum.
Invenies Parvum,
Sum etenim,

Item

idem Ego qui & Tu,
ex nihilo Homo,
in vita pulvis,
post mortem vermis,
unicum totius vanitatis speculum.

Hinc disce Viator:
nihil magni esse in vita,
minus manere post mortem,
& quam Ego ex naturæ debito
Zulkieviæ xxii. Julii, Annô m.dcc.xxvii.
inter Magdalenæ lacrymas
Annos natus XLIX.
in certo jam persolvi,
tu his jungito tuas,
& tuam certò
In incerto adhuc expecta.

Superiùs duobus Colossis Regiis in ma-
gno Choro inter Columnas positis, &
inferiùs aliis duobùs in parvo Choro po-
sitis, in quovis Columnarum angulo qua-
tuor

tuor Genii in suis peraltis Stylobatis stantes
in lugubri situ affabrè cælati, deplorantes
& infæminco sexu decessum Regiæ SO-
BIESCIANÆ Domus, scilicet Hedvigem
Elisabeth Regii Principis JACOBI Conju-
gem, ac Tres Serenissimas Eorundem Filias
Mariam CASIMIRAM Primo-genitam,
Mariam Carolinam Secundo-genitam, Du-
cissam de Bovillon. Mariam Clementinam
Tertio-genitam, Magnæ Britaniæ, Franciæ
ac Hybernæ Reginam, manu una Cujusq;
Iconem portantes, manu altera dolenter
monstrantes Eandem, aut lugubre signum
præscferentes.

Genius I.

*Iconem Hedvigis Elisabethæ Re-
gii Principis JACOBI Conjugis
præsentans, cum hoc in Stylobata
suo Epitaphio:*

Hedvi-

Hedvigis Elisabetha Amalia
præcipuum & singulare Ævi sui
quod ad Prudentiam, Pictatē & Verècundiā
Virtutumquē omnigenarum
Decus & Augmentum,
JACOBI LUDOVICI
Regii Poloniarum Principis
Conjunx,

trium Principum Filiarum
MARIE CASIMIRÆ, MARIE
CAROLINÆ, MARIE CLEMENTINÆ,
dignarum Regnis Reginarum

M A T E R,

Serenissimorum PHILIPPI VILHELMI,
Electoris Palatini Rheni,
ex Principibus Neoburgicis,
ac Elisabethæ Amaliæ,

De Domo Landgraviorū Hassiæ Darmsta-
diensium Magnorū in Europa Principum
F I L I A,

JOSEPHI I. ac CAROLI VI.

Romanorum Imperatorum
ac Archi-Ducum Austriæ,
nec non

PHILIPPI V. Hispaniarum;
JOANNIS V. Portugalliæ Regum,
Amittæ,

Eleonoræ Magdalenæ pientissimæ,
LEOPOLDI I. Romanorum Imperatoris,
MARIANNE CAROLI II.

Hispaniarum & Indiarum Regis,
MARIE SOPHIÆ

PETRI II. Lusitaniæ Regis,
DOROTHEÆ SOPHIÆ

ODOARDI & FRANCISCI Fratrum,
Ducum Parmensium,

Conjugis,

VILHELMI Electoris Palatini Rhēni;
VOLFGANGI Episcopi Vratislaviensis,
LUDOVICI ANTONII

Magni Ordinis Teutonici Magistri,
Electoris Archi-Episcopi Moguntinensis,
CARO-

CAROLI PHILIPPI
Electoris Palatini Rhemi,
ALEXANDRI SIGISMUNDI
Augustæ Vindelicorum Episcopi,
FRANCISCI LUDOVICI
Magni Ordinis Teutonici Magistri,
Archi-Episcopi Electoris Moguntiaë,
Episcopi Vratislaviensis,

Germana Soror,
omnium penè Europæ Coronatorum
Electorum, Principum, ac Ducum
Propinqua.

Unde
omnibus in Orbe Principibus
Veneranda.

Sola mors
secluso omni respectu
in florentissima adhuc ætate,
post Annos Natam Quadraginta Novem
Olaviæ in Silesia Annõ M.DCC.XXII.
Dic X. Augusti, Sacra sancto Laurentio

Ex

ex hac temporali sustulit vita,
tu Ei Viator precare æternam.

Genius II.

*Iconem Mariæ Casimiræ Primo-
genitæ Regii Principis JACOBI
Filiae exhibens, cum hoc in Stylopata*

Epitaphio:

MARIA CASIMIRA
Regii Poloniarum Principis
JACOBI LUDOVICI
Filia Primo-genita,
JOANNIS III. & MARIE CASIMIRÆ
Regum Poloniae
Neptis,

post gloriosa Regis Avi sui fata
Reginam Aviam Romam comitata,
pictatem, vercundiam,
ac omne virtutum Genus,
quod à Pientissimis hausit Parentibus,

in Urbe Sanctitatis Matre
per Decades propagavit.
Mortuâ Reginâ Aviâ
ad Regium Patrem Olaviam rediit.
Et quam Regia Princeps Mater
Nono mense Orbi genuit,
Nonô post se genuit & Cœlo,
dû Olaviæ die xvi. Maji A. M. DCC. XXII.
Obedientissima Filia
Mense Nono pientissimâ secuta est Matrē,
& quam ex se Virginem Orbi edidit,
Eandem in uterum terræ
Virginem ad se recepit,
dum in uno cum Principe Matre
in Ecclesia Cathedrali Vratislaviensi
condita est tumulo.
Appone Viator:
Requiescant in pace.

Genius III.

Iconem Mariæ Carolinæ Regii
Prin.

*Principis JACOBI Filiae Secundo-
genitæ cum hoc in Stylopata suo do-
lenter exhibebat Epitaphio:*

Advenæ & Incolæ,
Hospites & Cives,
vultum ad mæstitiam,
habitum ad luctum
componite!

MARIA CAROLINA
Regii Principis JACOBI
& Elisabethæ Principis Neoburgicæ
Filia Secundo-genita
FRIDERICI MAURITII Ducis de Bovillon
Conjux,

CAROLI ac LUDOVICÆ
Principum Averniæ Mater,
Ultima Regiæ SOBIESCIANÆ Domus
Zukievix post Patrem
Hæres,

Ola:

Olaviæ xxv. Novembris A. M.DC.XC.VII.

Nata,

Zulkieviæ VIII. Maji, Annò M.DCC.XL.

Mortua

Et quam in eadem
transituram in terris Domûs Gloriam
miraris Viator,
in Cœlis Ei precare perennem.

Genius IV.

*Iconem Mariæ Clementinæ Ma-
gnæ Britaniæ Reginae JACOBI
Principis Regii Filiae Tertio-genitæ
lacrymando præsentans, ac hoc in
Stylobata suo Epitaphium:*

Flete Virgines,
Lugete Matronæ,
Plangite Conthorales,
Ordini vestro ereptum Decus,
H Ve.

Vestrum Exemplar & speculum,
MARIAM CLEMENTINAM
Magnæ Britanniae, Franciæ, ac Hyberniae
Reginam

J A C O B I II.
Regiam Conjugem,
CAROLI ODOARDI Valliæ Principis
ac HENRICI Eboracensium Ducis
Matrem,

JOANNIS III. Regis Poloniarum
Neptem,

Quæ Religionem in Deum
Charitate in omnes,
Severitate in seipsam,
Morum integritate ac Sanctitate eximia
pie occubuit.

Aut verius
Hanc terrenam in Cœlestem,
transitoriam in perennem
mutavit vitam,

Romæ Die xviii. Jan: A. M DCC. XXXV.

Cum

cū Annos Triginta tres Menſes ſex
vivendo peregiſſet,

In memoria æterna erit juſta
& memoria Sanctitatis Ejus benedicetur.

INferius duobus Coloffis Regiis in magno
Choro, ſuperius verò in parvo, in medio
Columnarum Hemisphærii, quatuor mino-
res obeliſci ſeu Coloffi in Stylobatis ſuis,
paulò abſimiles in magnificentia ſua priori-
bus Regiis, habentes in epiftylio ſuo Mitras
Ducales cum Clava & Inſigni Ducū, in ſtra-
gulo ſerico aureis ſimbrijs obducto, palmis &
laureis uſq̃ deorſum ornati, cereisq̃ & lampa-
dibūs accommodè illuminati, repræſentan-
tes quatuor Patriarchales Domos Zolkiev &
Hæredes, ſcilicet I. Coloffus STANISLAU
ZOLKIEVIUM, Magnum Cancellarium &
Supremum Regni Poloniæ Exercituum Du-
cem, Primum Zuſkieviæ Fundatorem & P-
triarcham II. JOANNEM DANIELO-

WICZ, Palatinum Generalem Terrarum-
Rusſiæ, Generum Magni Stanislai Zułkie-
vii. III. JACOBUM SOBIESKI, Primum
Senatorem Poloniæ, Castellanium Cracovi-
ensem, Generum Praefati Danielowiczi ac Ma-
gni Zułkievii Nepotem. IV. MICHAELEM
Ducem in Niefwież & Ołyka RADZIVILL,
Cancellarium ac Ducem Exercitūs Magni
Ducatus Lithuaniae, Generum JACOBI SO-
BIESKI, ac Nepotem Magni Zułkievii, sua
quisq; Leone in medio suum distinguebat
Colossū, in Stylobata verò suō quisq; Epi-
taphio.

COLOSSUS I.

STANISLAUM ZOLKIE-
WSKI Magnum Cancellarium &
Supremum Regni Poloniæ Exer-
citus Ducem, Primum Patriar-
cham

cham ac Fundatorem Basilicæ In-
signis, Mæniorum, Arcis ac Civita-
tis à suo Nomine Zutkieviæ, cum
hoc in Stylobata suo representabat
Epitaphio:

Habes Christiane Hospes
Magnum Regni Poloniæ Cancellarium;
ac Supremum Exercituum Ducem,
Primum mæniorum, Arcis ac Basilicæ hujus
Conditorem,
ultimum sui Nominis Hæredem,
ac Nepotem,
Qui Orbi ac Patriæ futurus esset Heros,
ipsa Ejus indicavit infantia.
Nam Quem vix natum incauta Nutrix
ardori Solis in Pomerio exposuit,
Aquila prægrandis
umbrâ alarum suarum protexit.
Adul tior factus,

& vix aptus regere ferrum,
jam illud in hostes Patriæ convertit,
Adversa pati,
ac Fortia agere à teneris didicit.
Contra Maximilianū Archi-Ducē Austriæ
Pseudo-Electum Poloniæ
in Silesia ad Byczyn pertinacissimè pugnans
& Campi-Ducem agens,
glande plumbea in crure trajectus,
Victor eundem in Poloniam adduxit.
In Livonia ad Rivaliam
Ducē Reinholdum cū suis Svecis prostravit,
Cosacos Zaporovios
cum suo Duce Nalevaiko rebelles,
armis domuit,
Scytharum incurfiones
non procul Podoliæ Cameneco,
fortiter repressit,
pacem cum Turcis,
æquīs Pactionibûs
suâ Prudentiâ & dexteritate restituit,

&

& ad Oppidum Bussam cum Skindero Bassa
gloriosius terminavit.

Moschoviam Poloniæ subjugavit,
ac Tribuariam fecit.

Tres magnos Moschoviæ Duces ac Fratres
Basilium, Demetrium & Joannem Suyscios,
vicit & cepit,

ac Regi SIGISMUNDO

Varavia præsentavit.

Tandem

plurimis pro Patria bellis
præclare ac gloriose gestis,

in nova contra Turcas Expeditione
contra plus centena Scytharum millia
ex discordia Civium

& perfidia Valachorum Profugorum

solis sex millibus Polonorum

velut alter Machabæus

gloriosam pro Fide & Patria mortem

ingloriæ præposuit fugæ;

à Solis ortu ad occasum propè decertans

etiam Hostes in fugam vërtit.
Fugientes verò fervidè insecutus
immortalis in medio Eorū cecidit Victima.
Annò M.DC.XXII. Die VI. Octobris.
Ubi usq; hodie in Campis Cecora
Marmorea extat Columna,
non sine populorum lacrymis.
feralem hanc memoriam deplorantibus
Cui & ipsi Barbari
suas non denegârunt lacrymas.
Tu adijce Tuas Christiane Hospes,
& Viro pro Lege & Patria tam glorioso
Gloriam & Requiem precare æternam.

COLOSSUS II.
JOANNEM DANIELO-
WICZ, Palatinum Generalem Ter-
rarum Russiæ Generum Stanislai
altè præfati Zulkievii, cum suo in
Stylobata exhibebat Epitaphio: Mo-

Monumentum Hoc
JOANNIS à Zurow in Olesko
DANIEŁOWICZ

Stanislai Zułkiewski Magni Cancellarii
& Supremi Exercituū Ducis Regni Poloniae
Generi.

Mirare Hospes!

Hic juveniles Annos
in Moschovitico exercuit Bello,
& extincto à Barbaris Gloriosò Socerò suò
ejusq; Filio unico JOANNE Zułkiewio,
non aliud adultior factus, studium ipsi fuit,
quàm Avitum Sanguinem
vindicibûs ulcisci Armis,
memor Parentum suorum Testamentarii
sibi legati:

Exoriare aliquis Nostri ex Ossibus ultor.

Hinc omnes suos contra Scythas
Sanguine, & Marte impendit conatus,
nec unico Filio suo Stanislao pepercit,
cumq; animò & exemplò suò induxit

pro Patria & Avito Sanguine
gloriosam obire mortem.

Donec & ipse

Annō M.DC.XLII. Die II. Novembris.

Gloriosus pro Patria occubuit,
Et quidem intra Fidelium animarum lamēta
non sine fidelium sibi lacrymis
æternoq; Animæ suæ solatio.

COLOSSUS III.

JACOBUM SOBIESKI, Ca-
stellanum Cracoviensem Regis Jo-
annis III. Patrem, Generum Joa-
nis Daniłowicz Russiæ Palatini ac
Magni Żużkiewii Nepotem, cum
suo in Stylobata figurabat Epitaphio:

Hospes

Bustum hoc noveris esse

JACOBI à Sobieszyn SOBIESKI,

Primo

Primi Senatoris Poloniæ
Castellani Cracoviensis,
Clarissimâ ac vetustissimâ Janinorum Familiâ
orti,
in qua

licet Pace Bellôq; plurimi Viri
Præstantissimi
à sexcentis ampliùs Annis floruerunt,
iste tamen illos omnes
aut adæquavit, aut superavit.
Nam cum pueritiam adolescentiamq;
per omnem honestarum artium cultum
exercuisset,
linguarum
Latinæ, Germanicæ, Gallicæ, Italicæ,
Hispanicæ,
quas & Regiones peragravit,
erat peritissimus.

His itaq; instructus, vividum ingenium
ad capeffendam Rempubicam convertit.
Nactus est ibidē tempus plenū variis casibûs,

funestum Bellis ,
atrox seditionibus militum
ipsa etiam Pace durum;
ita tamen in Republica versatus est:
ut nullam Belli Pacisque partem omiserit.
In Moschoviticis, Tartaricis, Turcicis,
Pruthenicis, servilibus demum cum Cosacis
bellis non vitae, non sanguini proprio parcens
opibus ut plurimum laeis
numerosisque Cohortibus Republicam juvit.
Sanguinem quoque pro Patria
gloriosus profudit vulneribus.
Sed non minus fortis Miles,
quam Prudentissimus Pacis Conciliator fuit.
Inter crudelissimum Turcarum
Tyrannum Osmanum,
ferocissimum Svecum,
immanissimos Moschos,
atque Regnum Poloniae
ipso conciliante ,
Magna cum Reipublicae Gloria

Fædus

Fædus initum,

Pax firmata.

Sed & Domestica Pacis negotia
nemo sedulius tractavit,
nemo felicius confecit.

Quoties seditiones militum compescuit,

Quoties fluctus Comitiorum

Prudenti Consilio composuit,

Præsertim in Electione Regis

VLADISLAI IV

Una omnium voce

cum Mareschalcus electus præfuisset.

Ita prudentissime munus hoc obivit,

ut negotium tam arduum;

quod procellis ante suis

pene Regnum hoc ad interitum confecerat,

magno Reipublicæ emolumento

Felicissimo coronaverit fine.

Nec minori quoq; sollicitudine

privatorum negotia tractavit.

Nam totū se Patriæ & amicis ita impenderat

ut jure meritò
æternam in omnem posteritatem
Memoriam & Gloriam
ex rebus pro Patria gestis
promeruerit,
omniumq̃, Civium
pro laboribus in gratiam eorum susceptis
amorem sibi conciliaverit.
Et sicut
omnium amor & deliciae
vivens fuerat,
ita moriens,
mæror & luctus extitit.
Obiit
communi omnium dolore,
Annum ætatis ingressus Quinquagesimum
Die XIII. Junii, Annò M.DC.XL.VI.
Tu Hospes
ut mortuo Vitam æternam
ita
Similes Patriæ Cives precare.

COLOSSUS IV.

MICHAELEM Ducem in Nie-
swież & Ołyka RADZIWIŁŁ
Cancellarium ac Ducem Exercitus
Magni Ducatus Lithuaniae, Gene-
rum JACOBI SOBIESKI, Ca-
stellani Cracoviensis ac Pro-Nepotem
Magni Stanislai Zułkievii cum suo
in Stylobata Epitaphio distinguebat:

Siste gressum Viator,

intuere & mirare!

quantum

ludit in humanis Divina potentia rebus.

Et Tibi unum sæculum

quartum Zułkievianæ Domus

ostendit Patriarcham

post Zułkievios, Danielovicios, SOBIE-
SCIOS, MICHAELEM I.

In

In Nieswież & Ołyka Ducem
Sacri Romani Imperii Principem,
Magni Ducatus Lithuaniae Procancellariū
ac

Supremum Exercituum Ductorem,

CATHARINÆ

JOANNIS III.

Poloniarum Regis Germanæ Sororis
Consortem,

Georgii Magni Lithuaniae Pocillatoris

Serenissimæ Principissæ Anhaltinæ

Matrimonio juncti,

ac CAROLI

Magni Ducatus Lithuaniae Cancellarii

Ducissæ SANGUSZKOVIANÆ Copulati,

PATREM,

MICHAELIS V.

ex CAROLO Nati

in Nieswież & Ołyka Ducis

Castellani Vilnensis

ac Exercituum Magni Lithuaniae Ducis

FRAN-

FRANCISCÆ URSULÆ
de Regio WISNIO WIECCIORUM Sāguine
JANUSSII WISNIO WIECKI,
Castellani Cracoviensis,
ac THEOPHILÆ de Regia
Leszczyniana Domo
Unicæ Principissæ Filiæ
Matrimonio juncti,
Duorum Magnæ spei Principum
CAROLI & JANUSSII
Triumq; Principum Filiarum
Patris,
nec non feliciter in Zułkiew Hæredis
A V U M,
Magni illius Stanisłai Zułkievii
Primi Zułkieviæ Conditoris
Pro-Nepotem,
Quatuor Romanorum Imperatorum,
plurium Europæ Regum,
Imperij Electorum,
Ducum ac Principum
K Co.

Cognatum.

Quæ & quanta
pro DEO, Ecclesia & Patria fecerit,
centena loquuntur monumenta,
& quod æstuans
Zulkievianum illud Antecessorum suorum
legatum
citò ex hac in alteram translatus vitam
exequi non poterat,
exoriare aliquis Nostri ex Ossibus ultor:
perennaturis suis Magni Nominis Posteris
explenda reliquit.

Immortalis est enim Memoria illius;
& nō recedet à generatione in generationē.

QUæ omnia, scilicet Castrum Doloris
tam Colossos quàm Genios Regios, Py-
ramidesq; Ducales, Regia prægran-
dis Corona deaurata altiùs in medio spiræ
Hemisphærii pendula, ex qua in gyrum lin-
tea alba usq; in terram defluebant, nigrican-
tibûs maculis depicta, ut ab imo suspicientibus

tibus mustellinae viderentur pelles, cum his
in interiori parte ornatis pellibus, ab extrâ
verò sericò coccinei coloris Regiam Chla-
mydem seu Tentorium formans, hoc totum
lugubre, oculis superbum contexit Opus, à
facie tamen ingressûs Templi & à facie ma-
joris Altaris diaphanâ relinquens lucem; ut
lux & splendor majoris Altaris in toto pro-
spiceretur primo intuitu ingressûs Ecclesiæ.

Altare etiam majus nova cælatoria arte
& modo Architecturæ Dorico totum ex
marmore Orientali ficto de novo fabricatum
deauratas habens Coronices, & à fundamen-
to super Stylobatis suis quatuor Virtutes Car-
dinales cælatoria arte affabre sculptæ hanc
in basi Virtutibus Regii Principis JACOBI
accommodam habentes Epigraphen:

I. *Prudentia.*

Prudentia.

Viam Prudentiæ ostendit Illi Dominus Isa. 40.

V. 14.

K 2

II.

II.

Temperantia.

Recordatus Defuncti Temperantiam, Sobrietatem & Modestiam 2. Mach. 4. V. 37.

III.

Justitia.

Justitia ante eum ambulabit. Psal. 84. V. 14.

IV.

Fortitudo.

Accinxit fortitudine lumbos suos. Prov. 31. Vers. 17.

JN medio verò Altaris in Icone prægrandi S. JACOBUS Major Apostolus, dextra sua manum gerens Regii Principis JACOBI in genua inclinati, vestitu Hispanico & Aureo Vellere ornati; à Cujus latere Civitas Hispanica Compostella, & Ecclesia, in qua Corpus dicti S. Apostoli quiescit, quod & Princeps Regius visitaverat viscebatur, manu verò sinistra sursum erecta, digito extensò in Gloria Coelesti Templum & Civitatem

Sanctam in pinnaulo Altaris expressam, & viâ fulgidiâ patentem illi portam, his verbis indigitabat :

Ex hac in Illam.

Serenissimus Princeps Faciem in Civitatem Sanctam erectam & oculos habentem hæc Sanctæ Paginæ supra se expressa edidit verba.

Vidi Civitatem Sanctam Jerusalem novam descendentem de Cælo paratam sicut sponsam. Apoc: 12. v. 2.

Super Coronicibus deauratis in secunda Contignatione Aræ hujus, Turris prægrandis in altum erecta portam grandem & perlucidam patentem habens, quæ viâ inferiùs expressâ ducit ad Civitatem Sanctam, super hanc Turrim in Gloria per Duodecē Portas clausas & lucidas in nubibus signatam habentem ad intrâ literis perlucidis hanc expressionem.

Hæc Requies mea in Seculum Seculi, hic habitabo, quoniam elegi Eam. Psal: 131. v. 14.

In

In Porta verò Turrîs in medio stans vi-
sebatur Charitas cum chlamyde explicata &
hac Epigraphe:

Universa delicta operit Charitas. Prov: 10.
V. 12.

à Parte Dextræ illius Fides cum hac Epi-
graphie:

*In Fide & lenitate Ipsiûs Sanctum fecit Il-
lum.* Eccl. 45. V. 4.

à Parte altera spes cum hac Epigraphe:
*Dix: Domine Tu es spes mea, Portio mea
in Terra Viventium,* Psal. 141. V. 6.

Super Portam lucidam Turrîs hæc In-
scriptio:

*Introduxit me per Ostium Portæ Domûs
Domini.* Eccl: 8, V. 14.

In pinnaculo Turrîs sub duodecem Portis,
quas prædictæ Virtutes hac voce aperiunt:
Aperite Portas, & ingrediatur justus. Isai; 26. V. 2.

EX Parte verò Turris hujus per altæ Civi-
tatis Sanctæ hinc inde duæ Turres mino-
res

res Domum Regiam SOBIESCIANAM in
utroq; sexu Coniuge & Prole extinctam fi-
gurantes, confractæ & corruentes viseban-
tur. Quarum unam tempus, alteram æterni-
tas ex àère advolantes destruunt & confrin-
gunt cum suis super easdem expressionibus.

Expressio in turri quam destruit Tēpus:
Vocavit adversum me Tempus. Threnor. i.
Vers. 15.

Expressio in turri quam destruit & con-
fringit inchoanda æternitas.

*Attollite Portas Principes Vestras, & ele-
vamiini Portæ æternales.* Psal 23. V. 7.

Totum verò Altare inferiùs super Can-
delabris permagnis argenteis, cereis copio-
sis & lampadibûs ex oleo olivarum apertè
& absconditè ita affabrè & accommodè po-
sitis illuminatum, ut nihil obscurum, sed
omnia in luce paterent.

Devotio verò versùs Horam Quintam
Matutinam inchoando, ita Majestuosè per-
age-

agebatur, ut novem Missæ omnes Pontificaliter, ordine ut sequitur, cantarentur.

I. Ab Hora Quarta Officium Defunctorum cum suis Prælatiſ, Canonicis, Totoquæ Clero ſuo peragebat Inſignis Collegiata Zulkieviensis. Quô peractô REVERENDISSIMUS GEORGIUS MOCKI, Abbas Sæcularis Inſignis Collegiætæ, Miſſam cantatam Pontificaliter peragebat.

II. ILLUSTRISSIMUS REVERENDISSIMUS DOMINUS ŁASKARIS, Epiſcopus Zenopolitanus, Inſulatus Olycentiſ primâ ſinitâ ſuam continuabat.

III. ILLUSTRISSIMUS REVERENDISSIMUS DOMINUS AUGUSTYNOWICZ, Co Adjutor Archi-Epiſcopatûs Armenorum.

IV. ILLUSTRISSIMUS REVERENDISSIMUS DOMINUS SZEPTYCKI, Suffraganeus Luceorienſiſ,

V.

V. ILLUSTRISSIMUS REVERENDIS-
SIMUS DOMINUS GŁOWINSKI,
Suffraganeus Leopoliensis.

VI. ILLUSTRISSIMUS REVERENDIS-
SIMUS DOMINUS ZAŁUSKI Suffra-
ganeus Plocensis, Magnus Secretarius
Regni Poloniae.

VII. EXCELLENTISSIMUS REVEREN-
DISSIMUS DOMINUS DEBOWSKI
Episcopus Camenecensis.

VIII. EXCELLENTISSIMUS REVE-
RENDISSIMUS DOMINUS SZEM-
BEK, Episcopus Chełmensis.

IX. EXCELLENTISSIMUS & REVE-
RENDISSIMUS DOMINUS WYŻY-
CKI Archi-Episcopus Metropolitaneus
Leopolitensis Pontificaliter suam canta-
tam Missam solemniter perfecit. Quibus
Chorus alternatim per muscos CEL-
SISIMI PRINCIPIS RADZIWIŁŁ
quā Ecclesiae Insignis Collegiatæ Cantu

L

Grc.

Gregoriano & mutata in fractum lugubri voce & acco mmoda ad commotionem respondit.

POST finitam horâ primâ pomeridianâ Missam præfati EXCELLENTISSIMI ARCHI-EPISCOPI, ILLUSTRISSIMUS DOMINUS Abbas ZAŁUSKI, Magnus REFERENDARIUS Regni, funebrem Orationem ad tres horas, Domum, Familiam, Actiones Heroicas Regias SOBIESCIANAS in ultimo Nepote PRINCIPLE REGIO JACOBO terminatas facundo ore, & cum plausu deprædicabat, ex Themate Gen: 50. *Joseph & turba non modica venerunt ad Atad, & celebrantes Exequias JACOBI planctu magno & vehementi, sepelierunt Eum in spelunca duplici.* In prima parte, quasi prima spelunca deduxit Antenatos SERENISSIMÆ Domûs REGIÆ SOBIESCIANÆ à LESCONÉ Primo REGE Polonia- rum, & Antenatos Domûs *Arquiniana* REGINÆ

GINÆ JOANNIS III. Regis ab HUGONE
CAPETTO & CLODOVEO Regibus
Galliæ. In secunda parte, quasi in secunda
spelunca, deduxit duodecem Regias qualita-
tes, Christianasq; Virtutes Divæ mem: SE-
RENISSIMI REGII PRINCIPIS JACOBI,
alludendo ad duodecem Gemmas Rationa-
lis Judicii, quasi Insignis Equestris Patriar-
chæ JACOBI in duodecē Filiis suis expressi
Exod. 28. Quā finitâ Conductum, cui tam
altè Præfati Pontifices ac Jusulati, quàm eti-
am ILLUSTRISSIMUS ORATOR, Pon-
tificialiter assistebat, EXCELLENTISSIMUS
ARCHI-EPISCOPUS peregit.

Quò peractô R.R. Patris Capucini, qui &
funeri cum cereis assistebant, Exuvias Re-
gii Principis tanquam sui Fundatoris, secun-
dum etiam vota viventis, à Castro doloris re-
cipientes ad SERENISSIMUM PRINCI-
PEM Fratrem REGII PRINCIPIS JA-
COBI in mausoleo separato deposuerunt,

factis interim pluribus explosionibus, tam ex tormentis bellicis, quam ex Bombardis suis à Milite Polono & Præsidio maniorum CELSISSIMI PRINCIPIS RADZIWILL, ad aliquot centena in hunc finem ex omnibus fortalitiis conducto. Ultimam Pompæ hujus funebris Periodum immortalibus REGIÆ Domûs SOBIESCIANÆ meritis CELSISSIMO S. R. J. PRINCIPI RADZIWILL, Duci in Otyka & N. ówicz, Castellano Vilnensi ac Exercituum M. D. L. Duci, Regionum in Polonia Bonorum SOBIESCIANÆ Domûs Hæredi Elogiorum Volumen, primum Academia Zamosensis, secundum, Societas JESU Polonæ Tertium, Collegium Złoczovienſe Scholarum Piarum à Divæ memoriæ REGIO PRINCIPE fundatum, consecrârunt.

Die sequenti REVERENDISSIMUS ABBAS cum Insigni Collegiata sua exposita in Castro doloris Icone REGII Divæ memoriæ Principis ex particulari erga Dominum & Fundatorem suum gratitudine in præsentia Senatorii & Equestris Ordinis parentantium pro Corona maxoris solemnes Exequias, necnon Pontificaliter peregit sacrificium cum nova illuminatione Basilicæ,

BELLONA TRIUMPHORUM

Generosè animis,
Gloriosius meritis,
Fortissimè virtutibus,
In militante Ecclesia,

CERTANS

S. SALOMEA *Principissa*
Poloniæ, Regina Haliciæ, Ordinis
Seraphici S. FRANCISCI prima in
Polonia CLARISSARUM Fundatrix.
ad Chocimum

JOANNI III.

Regi Poloniarum palmam victoriæ

PORRIGENS.

*Prosapia
Beata
Salomea.*

Fulcrum Patriæ, Decus Orbis Poloni
B. SALOMEA, Lesci Albi Poloniæ,
& Grimislæ, Ruffiæ Principum Fi-
lia, Boleslai cognomentô Pudici Germa-
na, Virgo pudicissima: die felicitis Natalis
fui, octavâ Mensis Maji, S. Stanislao Epi-
scopo & Martyri Sacrâ in Annô Domini
1202. incidentis; mira serenavit lætitia
omnium Regnicolarum mentes, jam tum
in futurum suspensas: quid infans ista fo-
ret? cui ultra Regium purpuræ decus, ab
Atavis Regibus deductum; Sanctitas hæ-
reditaria, (in Adleida Magnâ Materterâ,
Mieccislai Primi Sorore, Vngariæ & Re-
ginâ, & in fide Christi Nutritiâ; in Avo
Casimiro, ob vindicias immunitatis Eccle-
siasticæ, & oppressionis subditorum, co-
gnomentô Justo; ejusque Sorore Adleidâ,
Virgine pientissimâ, in Hedvigi Trebni-
censi, affini proximâ relucens) cupas ju-
giter exornavit. A sereno auroræ exortu,
aurcas

aureas diei horas; à cunis vitam quis bene *Prima loquela Beata.*
secusvè in futurum exigat, non vanò augu-
riò rimamur. *Favus distillans labia lactentis*
infantis, primum articulatè cructârunt
verbum bonum, quò non dulcius ullum: JE-
SUS MARIA: Hoc Cœlestis Orationis
exordium, quantis deinde virtutum sche-
matis decoratura erat, ad ultimam usquè
vitæ illibatæ periodum; evidens satis hoc
fuit, locuplesq; satis indicium. Triennis *Votum virginis, tatis, trimula.*
adolescentula, verè dilexit nimis Dilectum,
qui paseitur inter lilia: ideoq; repugnante
quidem ætate; at intus deproperante, ma-
turam heroicarum virtutum messem, Di-
vini amoris igne; inter crepundia jam Vi-
rago, *Filias Regis supergressa universas;* Sponso
Virginum, Virginitatem suam sacravit.
Dubium, rationis an voti prius compos?
vix dum gemmans & simul tam maturo
prædives fructu vitis aurea, *virgines germinans.*
Seu ratio statûs confinium Regnorum, ple-
rumq; *In Urgam Beate De-ductio.*

rumq; pactis cunnubialibûs intimiûs cõa-
 lescentium; seu zelotes Divus amor ut ha-
 beret cor sponsæ, *argentum igne examinatum,*
probatum, terra purgatum septuplum, totus aureus
 ipse; Paranymp hos Regni Ungariæ, in Po-
 loniam adscivit; Colomano Filio Andreæ
 Regis trimulo, parilis ætatis Salomeam
 Sponsam de futuro poscentes. Diu ambi-
 gui Parentes, cessere tandem, magis pro-
 videntiz (*à fine usq; ad finem attingentis fortiter*
& disponentis omnia suaviter) quàm in por-
 tunis precibus, iteratò repetitis minis: se-
 curi, innocentiam trium puerorum in ca-
 mino ignis: fidem Danielis in lacu leonum:
 castitatem Joseph, Zuzannæ & Judith He-
 roinæ, etiam in medio opprobrii illæsam
 fore. Abiit igitur Sacra D E O hostia,
 Filia Jephthe, Pannonicis in montibus,
 virginitatis devotæ illustre trophæû ere-
 ctura, illustrius virginitate sponsi: quo
 cum iisdem sub nutricis pietatis, ac disci-
 plina-

Dispositio-
 satio Be-
 ata cum
 Coloma-
 no.

plinarum trabeas ornantium Magistris, no-
 venne stadium decurrens; facile datum cō-
 sortem, imitatore illibatae invenit purita-
 tis: quàm illa Regno, omnibusquè caris
 ejus longè antehabuit. *Quàm pulchri sunt*
gressus tui Filia Principis in calceamentis frenatae
carnis! progressus tui in virtutibus huma-
nis opes excedentibus, quā pulchri sunt gressus
Filia Principis? Thesaurum inventum, quem ^{Votum}
 simplex promissio absconderat; Solenni ^{Terti}
 votō Seraphici Francisci Tertium Or- ^{Ordinis}
 dinē Colomano professa, & Soror & Conjux, ^{S. Fran-}
 DEO consecrat. Verè sapiens Virgo, unaquē ^{cisci.}
de numero prudentum! quæ Paradisum in ter-
 ris statu innocentiae vernantem; custo-
 diâ Cherubim, romphæam hanc flammā-
 tem vibrantis firmiter communivit. Aeter- ^{Mortifi-}
 nas cogitationes in mente habens, carnes ^{cation}
 jejuniis, ciliciō triplici, & id genus aspe- ^{Oratio}
 ritatibûs, per duo de triginta Annos ne- ^{nos no-}
 quidquam intermissis macerat; oculis ar- ^{cturne}

M. . . . . Etiam

etiam custodiam, *ne vanitates hauriant*, admo-
vet: vultus serenam majestatem lacrymis,
ornamentorum *fallacem gratiam* vestimentis
viduitatis cōpescit; insomnes noctes pro-
fundæ rerum Divinarum contemplationi,
orationiq; impendit: mereturq; in ea con-
firmationis in gratia, novissimum Verbi de
Cruce respondentis verbum: *Consumatum*

S. Cunc- est. Luscat in aula Fratriæ, Germana Co-
gundem
in Poloni- lomani, quinquennis Kinga, alias Cunc-
am able- gundis. Quid? *Rebeca* *decora nimis*, *virgoq;*
gat. *pulcherrima?* ut fratri Pudico locò sui, red-
deret sororē sponsi pudicissimā; cistæ hædi-
nis pellibus hirtæ volentē recludit infan-
tulam; gemmasq; simulans unionē utriusq;
Regni, omni vinculo solidiorem, contri-
bulibus credit. Deim ut Reginae Matris
Mariæ graves iras molliat, furtum pue-
rile innocens noxa, virgā minaci scapu-
lis admota, eluit. Quàm bonus sine felle
dolus! quantum sanctitatis facinus, & ex-
cessus!

cessus! Patientiæ, asperrimis adversitatibus ^{Regina}
 eruditæ tantò conspectius ut esset omni- ^{Halicia}
 bus exemplar; Haliciæ, quæ Regia olim ^{coronatur}
 Supremorum Russiæ Principum & Me-
 tropolitana, ex post Leopolim translata,
 sedes erat; per Vincentium Kadłubek, E-
 piscopum Cracoviensem, Lesci Principis
 Legatum, eximiae sanctitatis Virum, circa
 Annū Domini 1217. uncta & coronata cum
 Colomano, rerum totius Albæ Russiæ seu
 Galaciæ potitur. Bis infidi populi fallaci
 genio exuta Regnò, carceremq; & mille
 incommoda passa: bis restituta, æquam in
 adversis ac prosperis servavit mentem: bo-
 nisq; mala data rependens, *sicut lilium inter spi-*
nas, uberius multò effloruit. Nimirum &
 ipse, cui se bino ante voto obstrinxerat,
Sponsus sanguinum, cum suprema pro nobis
 patitur; tum demum, *JESUS Nazarenus, Rex*
Judeorum; Spinis coronatus inauguratur. ^{Elèmo-}
 Charitas, Divinæ bonitatis in genus hu- ^{sinaria}
 man- ^{in omnes}
 ma- ^{benefica.}

manum grandis eluvio diffusa est in corde Virginis, prodigiosamq; nedum prodigam Regiarum opum in egenos, orphanos, sacros Religiosarum Personarum cætus, Ecclesias, earumq; Ministros dispensatricem exposuit: ejus vestigiis pressius inhaerentem, *qui exinanivit semetipsum formam servi accipiens*: famula facta famulabus suis, ancilla subditis, pauperū providētissima Mater, & pupillorum Tutrix. Quinquē triginta Annos, vitam Angelicam, in fragili carne professi exegerunt, cū supremā legē mutuæ ab invicem separationis desuper accipiunt; felici ac beato fine Colomani Regis adimpletā, A. D. 1240. Parentavit castis lacrymis, integerrimæ fidei, & illibati pudoris, desideratissimo Consorti, unaquē Sponso Virginitatis suæ, dulce Epithalamium profuso in gaudia corde cecinit: *Dilectus meus mihi & ego illi, qui pascitur inter lilia:*

Mors Regis Colomani.
Fundatio Canobii in Zavi-

inveni quem diligit anima mea, tenui eum, nec dimittam. Regni Mundiq; curis expedita,

Cæle-

Coelestem Religiosi statûs vitam, quam ^{choft. 9}
semper anhelabat, auspicari quàm primum ^{Professi-}
gestiēs; in Zavichost, vico Istulæ imminē- ^{oquē.}
te, (quem Pater Lescio, immortalī trium-
phô, de Romano Roxolaniæ Principe,
ibidem cum ingentibus copiis, ad inter-
necionem deleto, illustraverat) extruit
Parthenon, Regiaq; liberalitate Fratris Pu-
dici, amplissimè dotat. Ubi numeroso
Virginum choro stipata, crinem DEO sa-
crum, cum iisdem totondit; ac in manibus
Prandotæ, Episcopi Cracoviensis, vitæ inte-
gerrimæ Viri, solenniter Religionem S.
Claræ professa, Virgoq; Virginum Mater
consecrata; *facta est quasi oliva fructifera in Do-
mo DEI: Filiaq; ejus sicut novellæ olivarum, in circu-
itu mensæ suæ. Latere sterilis quæ non parit! quia
multi filii desertæ, magis quàm ejus, quæ habet virum.*
Sæva, crudelissimæ gentis Tauricanæ tem-
pestas: quæ tum primum per Regnum Po-
loniæ, vicinamq; Silesiam, & Moraviam,
horrendum quàm detonucrat, Annô Do-
mini

*Pirma
incurso
Scytharū
igne fer-
roq; va-
stat Vir-
ginis Ca-
nobium.*

mini 1260. igne in sacras ejus Monasterii
ædes, ferrô in DEO dicatas hostias, debac-
chata est. Sexaginta propè Virginû chorus
innocens uno ictu gladii cadens, totidem
palmas erexit, utraq; Martyrii & Virgini-
tatis laurcolâ vernantes. Aberat tum ne-
gotiorum causâ Cænobii sui: Pia Mater
venit ad tristem nuntium è Castro Sando-
miriensi, vidit funera Filiarum, sacrosq; ci-
nêres lacrymîs calentiûs lustrans, sepultu-
ræ paravit: atq; ita purpureas Paradisi sui
rosas Spineæ coronæ Sponsi sanguinum inpe-
ctens, immaculata germina, Agno sine macula
dedicavit. Pulchra Noëmi eademq; Mara, id
est amara, quia amaritudine valde replevit eam Omni-
potens, egressa est de loco peregrinationis suæ Aquila ma-
gnarû alarû, volavit in desertum, in locum suum, à fa-
cie serpentis: vulturûq; cada veribus innocuæ
prolis suæ pastorum, cruentam ingluviem
vitans, tutiora quæsiit; ac præruptis in ru-
pibus, de Lapide S. Mariæ nidum posuit. Pe-
tram Thebaidis, sacram illam Eremum di-

*Secunda
fundatio
in Lapide
S. Mariæ*

xeris

xeris; in quā periculorum securā, soli ser-
vire DEO cum Filiabus statumq; perfectū,
omnibus; imō operaria onerumq; bajula
ūna pro omnibus. Adolescentularum quo-
quē de sæculo venientium, non secus ac
velatarum Virginum, Sanctæ educationi
& operationi, sollicitē intenta. Pridie Fe-
sti Sancti Martini Episcopi, post vigilias ^{Prenun-}
noctis, in psalmodia & oratione peractas, ^{tia mor-}
dum inter Missarum solennia, verba Evan- ^{tis hora}
gelii altius contemplatur: adurenteq; li-
quidum cor Divini amoris igne, intus ve-
hementius æstuat, febriculā exterius cor-
ripitur. Prædocetur demum *tempus resoluti-*
onis suæ instare: sacram suppellectilem opere
suo & ære factam Ecclesiis distribuit: cu-
ram sepulturæ suæ beneplacito Fratrum
S. Francisci committit: totaq; mente DEO
adhærens corde, ore, continuo ruminat:
Cupio dissolvi. & esse cum Christo! Quis nos sepa- ^{Appari-}
rabit à charitate Christi? an mors? Inviatam, ^{supertio San-}
lectum doloris, Famulæ suæ patientiam, sex di- ^{Etissima}
^{Matris.}
erum

crum spatiō exercitam, antequam *septimò*
ab omni opere suo requiesceret; Augusta Cœlo-
rum lenire dignata est, apparens cū Cho-
ro Angelorum graviter fatiscenti. Incla-
ruit subitò augustiore serenitate, efflore-
scens vultus vī morbi extenuatus: labiaquē
post internum, cum DEI Matre colloqui-
um, subrisere hilariùs. Novitatem rei
admiratæ adstites, quid hoc est anima? a-
junt: In medio amarulenti maris, tam dul-
cis orta malacia? in naufragio, tam lætum
celeusma? Quēis illa: Matrem Domini
mei accipio: Dominam meam, ad indi-
gnissimum mancipium suum, tam huma-
niter divertentem adoro. O Mater DEI
hominis tam humana! tam popularis Ma-
jestas tua est! Præsentes demùm Filias ad-
Mors
Beata. hortata: *ut inventum thesaurum custodirent: mutuam*
charitatem ante omnia foverent: desponsationis
suæ CHRISTO JESU, Filio DEI jugem
memoriam haberent, 17. Mensis Novem-
bris

bris die. Annô D. 1268. surgente auro-
 ra, moritur an oritur? in specie lucidissimi
 syderis, Cœlos penetrans; occinente An-
 gelico Choro: *Facundum floruit Virga Aaron,*
Appages omnis hinc luctus! Non mortua est
puella, sed dormit; Cui obdormienti in Domino,
 tam dulcem conciliat somnum Harmonia
 Cælestis! Octavo dein die, in Ecclesia S.
 Magdalænæ, intra septa ejusdem Asceterii,
 sepelitur: ibidem honorem sepulturæ Spon-
 sæ suæ, Domino procurante, & compluri-
 bûs miraculîs illustrante. Tertiô Calen-
 das Julias, Anni insequentis 1269, Manda-
 tû Judicii Fori Ecclesiastici, omninò in-
 corruptum, odoreq; inusitato fragrans Vir-
 ginis corpus (quàm evidens hoc erat, San-
 ctitatis ac integritatis indicium:) è tumu-
 lo eruitur: Cracoviæ, in Basilica S. Franci-
 sci, Regio sumptu Fratris Pudici erecta,
 deponendum. Quanti valoris illud, apud
 DEUM erat, (*qui custodit ossa Sanctorum suorum*)
 ex summa quantum pendebat, deducta
 N colli-

*Transla-
 tio Cra-
 coviâ in
 corrupti
 Corporis
 Beate
 mense
 octavo.*

colliges. Quatuor iuga boum, impositâ
 curruui movere non suffecerunt. Ivit ta-
 men subitò, cùm primùm Pater Spiritua-
 lis, Virtutis Sanctæ Obedientiæ, renitentē
 admonuit: candidissimâ circumvolante, &
 identidem supra feretrum, requiem quæ-
 ritante aviculâ. Genium Divæ dixeris,
 exuvias suas efferentem, an animantem?
 Duos supra quinquaginta annos, orbitatē
 suam Filiæ derelictæ deflentes; impetratâ
 legitimis ex causis summi Ecclesiæ Capitis
 veniâ; Matrem proximius consecuturæ,
 Cracoviam Domicilium transferunt, in Ec-
 clesia Sancti Andreæ constitutum; extincto
 ibidem, auctoritate Principis Vladislai,
 de consensu Episcopi Cracoviensis Nan-
 keri, & Abbatis Sieciechoviensis Patroni,
 Collegiatæ titulò, translatisq; ad Eccle-
 siam S. Egidii Canonicis. A. D. 1320. vi-
 ciniores foco materni affectûs flammulis,
 corda earum penitus succendenti; tantò
 effer-

*Transla-
 tio Con-
 ventûs de
 Lapide
 S. Mariæ
 ad Eccle-
 siam S.
 Andreæ
 Cracov.*

efferbuerunt ardentius, *vilere non sepul-*
chrum, sed lucernam, de sub medio sepuchra-
lis umbræ, in candelabrum Ecclesiæ suble-
vata, publicitūsq; lucentem. Sed tam pia
 desideria, propè quater centum annis di-
 lata fuere: Divinò ideoque investigabili
 Sponsi consiliò, Filias Jerusalem adjuratis:
Ne suscitatis, neque evigilare faciatis Dilectam,
donec ipsa velit: donec adspiret dies, & inclinentur
umbra. Venit tandem *Cressa* digna dies notā, ^{Subleva-}
 unaq; de volumine, tot sæculorum retrōla- ^{tio Reli-}
 psorum, felicius evoluta. Annò Domini ^{quiarum}
 1630. Mensis Martii sextā: quā Martini ^{mi: aculò}
 Episcopi Cracoviensis auctoritate; amotò ^{illustris.}
 imprimis Altariò, in medio Ecclesiæ præ-
 dictæ S. Francisci, suprà sepulchrum ere-
 ctò; Sacra Divæ Lipsana, binis oculis in-
 clusa, de tenebris prodire in lucem hac in-
 scriptione legitimatā: *Ossa felicitis memoriae Do-*
minæ Salomeæ sunt ista: A.D. M.CCC.XL. levata,
primò lota, hinc posita. Quis tum Craciæ, ad
 spectaculum tam lætum, tamq; diu ar-
 denti.

dentius, expectatum effusæ plausus? quæ
mens, qui sensus Filiabus, immensum quæ
de Matris negotio sollicitis? Adlatâ ad crâ-
tes Ecclesiæ, per Vicarium in Spiritualibus
de corpore Beatæ particulam, osculô
oris amplexuq; cordis accipiunt; mediisq;
in gaudiis attonitæ hærent: quum una ea-
rum per visionem, nocte præcedente ad-
monita accurrit; contractam *ulcere pessimo*,
per quinquennium dextram, subito exten-
dit; sacrum pignus, pollens potensq; præ-
dit, ori pectoriq; admovet; & inter sva-
dulcis Parentis, sese benè habentem mira-
tur; votumq; concipit, & omninò implet:
in posterum non aliàs, sacram synaxim
sumptura, ad crates illas accedens; præter-
quàm lucernâ in recognitionem beneficii,
manu illâ, accensâ, & prætensa. Lampas
hæc Prudentis Virginis, novo munifici
beneficii lumine coruscans; studia asseren-
di publici cultûs ejus in cordibus piorum,
tantò

Ereclio
Ædicula
B Salo
mea, in
Lapide
S. Maria

tantò ardentius exinde accendit. Filiarum
imprimis, indulgentissimam in Matrem,
amor architectus; *in Lapide S. Mariæ, in*
loco habitationis suæ, felicisvè excessus, &
sepulturæ primitivæ; tot sæculis deser-
to, propeq; extremis obliivis sepulto; Æ-
diculam sub titulo in Coelos Assumptæ Dei-
paræ; & Beatæ Salomeæ, muratam erigit:
assignatâ trium millium florenorum dote,
pro Presbytero, Altarisq; provisione. An-
nô Domini 1642. Hoc tamen fivè incur-
ria ædificantium, seu (quod magis censen-
dum est) arcano Providentiæ impulsu,
(ut augustiori moli, ornamentisq; totius
Loci sacri, exquisitioribus concederet)
intra Annorum spatium, proximam incli-
navit in ruinam. Ad enixas Serenissimi *Beatifi-*
Regis Joannis Casimiri, Reginae Ludovicæ *cationis*
Mariæ, Senatûs Populiq; Poloni preces; *Diva*
Series.
ALEXANDER VII. P. M. Causam Ca-
nonizationis Beatæ, Annô Domini 1660.

Sacrae Congregationi Rituum commisit;
 quam in sequente Anno 1661. eadem Con-
 gregatio, ad Episcopum Cracoviensem,
 seu Suffraganeum ejus remisit. Qui An-
 no Domini 1663. die 16. Julii: in causa pro-
 cessit; fabricatoq; legitimo Processu, A.
 D. 1665. 7. Mensis Martii; Decretum su-
 per Cultu immemorabili Beatae, tulit.
 Quod demum dicta Sacra Congregatio, 6.
 Mensis Maii A. 1673. approbavit; accedenteq;
 Sanctitatis suae, CLEMENTIS X. benigno
 assensu, ad repetitas Serenissimorum Re-
 gis Michaeelis, Reginae Eleonorae, praedi-
 ctorumq; instantium preces, Missam de
 Communi Virginum Mart: Officiumq;
 duplex, ab omnibus (per totum Regnum
 Poloniae, die felicitis obitus ejus. 17. Novem-
 bris) recitandum concessit, eodem Anno
 Domini 1673. die 23. Septembris. Ivit
 ocyor Euris, felix Nuntius, à Vaticana
 Petri sede, Beatificationis, & annuae Cele-
 bri-

Triumph
 seu Solen
 nitas Be
 atifica-
 tionis
 Divae,

britatis Decreta deferens; prævenitq; è
voto, designatam auspicandæ Solennitatis,
tot sæculorum desideriis non concessæ, di-
em ejusdem Anni 1673. Mensis Novem-
bris, sextam decimam. Quâ niveus ille;
innocenti vitâ magis, quàm Lilio Natali-
tio Præsul, seu Laodiciæ Angelus, Nicola-
us Oborscius, Cultus immemorabilis Be-
atæ, Judex; in summa Cleri, Religiosarūq;
Familiarum, ac populi omnis statūs, &
conditionis frequentia, Nobilissimo Urbis
Magistratu, Civibusq; universis, in suas
Centurias distributis; cum apparatu armo-
rum, signorumq; triumphalium splendo-
re, Principem suam, Heram, Patronam, sa-
lutantibus; fideliq; ac sincera devotione
accipientibus: sacras de Corpore & Cili-
cio Beatæ, apud Moniales Filias ejus, asser-
vato, Reliquias, ab Ædibus Sancti AN-
DREÆ, per summum forum Urbis detu-
lit, & in Basilica S. Francisci ad Sepulchrū
ejus.

ejusdem deposuit. Præibat Lipsana sua,
Imago Beatae; infinita gemmarum orna-
menta, velut sidera; suda nocte micantia,
augustiore vultu longè superans: splendi-
diorquè, ac serenior oculis influebat omni-
um, *micans velut inter ignes luna minores.*
Resonabant tota Urbe, Sacrarum
Ædium, sonoræ, turrets: percussus pyri-
pulvere æther, plausum effusum dabat;
ignibûsq; cadentia sidera provocantibûs,
festivissimè ludebat: tympana hinc lituiq;
profusas in gaudia mentes excitabant; ist-
hinc pectora suspiriis fatigata, livavius de-
mulcebant voces harmonicæ Cantorum.
Quorum unus dum canit, pueriliq; lusu
trusus de arcu triumphali, ante vestibulum
Ecclesiæ S. Andreæ erecto, præceps cadit;
auxit mirificè triumphi gloriam: attritis
enim cervicibus, cum pallida mors, extre-
mam noctem oculis, vultui livorem sepul-
chralem obducit; tantillumq; luctantis
Spiri-

Spiritus, cum sanguine oris elidit; accurrit unus Patrum Conventualium S. Francisci ibi præsens, porrectamq; de Corpore Beatæ particulam moribundo admovet. Stupor (*alterno redeunt chorò risus & gemitus: nascuntur mediis gaudia luctibus*) oscitavit puer, sublatusq; ac à sanguine lotus; eadem die, ac per totam Festivitatis octavam, laudes DEO, ac Beatæ Benefactrici, sospes decantavit. Quod verò palmarium est; dum procedente Triumphî pompâ, populus per Ecclesiasten admonitus; cum Sancto Pontifice, pro Exercitu Polono, extra fines Patriæ, contra Turcas tendente; ad Divam Patronam, Partium illarum quondam Dominam, vota precesq;, Domino Exercituum offerendas, fundunt; increbrescere cæpit, incerto quidem auctore at in tali temporis circumstantia, non certior apud omnes acceptus, rumor victoriæ Chocimensis ingentibus ausis, supremi tum Exercituum Regni Ductoris, feliciter nunc

O

Regnan.

Regnantis JOANNIS III. partæ: de Huf-
seim Bassa, castris firmissima rupium, val-
liquè corona munitis, cum triginta milli-
bus veteranorum, calentibus adhuc Can-
diæ spoliis superbientium, exuto; propeq;
ad internecionem (paucis, qui nuntii cla-
dis essent elapsis) deletio: quinta antè die
S. Martino Episcopo Sacra Quis tibi
tunc sensus Parens Lechia? quando Joan-
nes, pro Michæele, pridie fatis functo, (ut
Magno Successori locum concederet) sa-
lutem Patriæ, victricibus armis asserit;
Martinusq; & ipse miles, Mavorti Polono
Joanni, auspiciu pugnæ dat; an non Re-
gina quondam oræ illius SALOMEA,
pro DEO, proq; Patria, cum Joanne pu-
gnante, illis *stetit acris in armis*? Quod si & tri-
umphum Victoris, triumpho suo mirificè
prævenit, exornavitq; an non vincenti,
Tutrix, & Adjutrix adfuit, & contra ho-
stem Antesignana præiit? Post cruentam
pugnam,

pugnā, post peractum in campo Gradi-
certamen, JOANNES Reportator victoriæ
Chocimensis, in numeroso comitatu He-
roum Polonorum cum applausu incedens
pompaticè pro Consilio, honoratur ut Du-
cum Princeps, ut Mars adoratur Sarmati-
cus, cui in itinere argentea substernuntur
Numismata cum hoc addito ex una parte;
JOANNES SOBIESKI Mareschalcus &
Supremus Dux Exercituū Regni Poloniæ;
ex altera verò: supra Chocimum exculptū
sequentes versus appositi:

*Frangere si magnum est Solimana cornua Luna
Vincere spes omnes, vincere castra Duces
Bistonias acies Urbesquæ hæc omnia Martis
(Te Duce) Sarmatici robore victa cadunt.*

ALtera dein post octavas hujus Solenni-
tatis die, gratiæ solennes Domino Exer-
cituū, in Aree Cracoviensi actæ; totaq;
Urbe, triumphale insonuit Jo! dubitavitq;
Populus Polonus, quod Statori rerum sua-
rum, anathema sacraret? an Lauream im-

marcessibilis gloriæ, magnanimo Duci?
an aureum Diadema, Coelitus jam designa-
to Regi, ut refert in opere suo clarissimo
Auctor Perillustris & Excellentissimus Re-
verendus Dominus Sebastianus Piskorski,
U.J.D. & Professor in Universitate Craco-
vienti Eremi B. SALOMEÆ De Lapide
S. Mariæ Presbyter observandissimus (li-
cèt in JANINA ob incuriam Typi aliter
exprimatur.)

I C O N

Celeberrimæ Chocimēsis victoriæ; per JOANNEM III.
partæ, Typus proponitur.

HIEROGLIPHICON.

Beata SALOMEA Virgo, in nubibus Deiparæ Virgini,
cum Pureo JESU comparenti, supplicia vota fundit.

L E M M A.

Adstitit Regina à dextris tuis.

E P I G R A M M A.

Præclust SALOMEA Tuis, Rex magne, Triumphis:

Tecum pro Patria, Lechica Amazon agens.

Gloria supremi Divæ, te poscit honoris:

Tu, ut Mater Patriæ, Sancta vocetur, age.

Ita præfatus Auctor.

GRatiâ miraculorum celebris S. SALO^{Sacris}
MEA, quod in vitâ gesserat, post mortē^{Beata}
sæculis memorandum, reliquit. Infans^{miracu-}
primis labris, Jesum Mariam loquitur, Pu-^{lis illu-}
cellula, Jesū Sponsū, voto virginitatis sub-^{stris,}
arrat: Mariam trimulam Virginem, tri-
mula Virguncula pone sequitur. Princeps,
& omnium ancilla; Conjux, & Virgo in-
tacta; Regina deliciis affluens, & continuis
propē annis triginta, aspero cilicio nusquā
exuta. Quis talia fando? quæ vero ope-
rata est consilio manuum suarum, cooperā-
te Spōso, postquam introivit cum eo ad nu-
ptias; de summa mirabilium suorū, in Pro-
cessu Beatificationis, paginâ, 25. cannota-
torum, ubi deduxeris nonnulla; de innu-
meris aliis, facile judicabis. Prodeunt ibi
quatuor mortui, vitæ restituti, quinq; jam
deplorati sani: quatuor in partūs periculo
servatæ: octo cæci illuminati: unus à nati-
vitate claudus, salit ut cervus. Etiamnum
quoquē quanta præstet beneficia cliētibus

fuis; loquitur vocalis urna Cinerum fuorum: La-
pis, de pariete habitationis ejus clamat: quinimo
(inquit supra relatus P.R. D. Sebastianus Piskorski)
ipsa hæc Typi sepia, ne muta magis quam piscis, sileat
Divæ Benefactricis magnum nomē; linguam, accepti
beneficii publicum præconem, mutuatur libenter, ab
ipso hujus opellæ Impressore. Qui trinam prolem,
sibi diarrhææ violentiâ, successivè creptam, intimius
dolens; dum quartam triennem puellam, eodem ma-
lo correptam, jamq; duabus septimanis laborantem
periculose, conspicit; voto concepto, currit ad Pe-
tram refugii: quod simul ac implevit, eadem luce
rediens; natam benè sanam, lætus parens invenit.
Annô Domini 1688. ipso die S. Bartholomæi Apo-
stoli. Plura Principissæ Beneficia, pretiosiores do-
tes Regalis Virginis, ampliora Triumphorum Bel-
lonæ facinora S. SALOMEÆ in Olympo Sancta an-
notavit æternitas, cui linguas Coeli scilicet Stellas,
pro facundo Oratore exposuit. Hæc Regina Ha-
liciz, Principissa Polona, in Polo Empyreo solium
gloriæ teneat, quæ constituta in Terris Triumphat-
ori DEO, honoris consecravit victoriam.

Et hæc cedant

*Ad M. D. T. O. M. G. B. V. M. Honorem,
ac Sanctæ SALOMEÆ Venerationem.*

Ita vovet.

Jacobus Casimirus Rubinkowski
Consul & Ober-Postarum Magister
Toruæ: S. R. M. Secr:

